

Ingyenfüzet: „A borkezelésnél szükséges tisztaságról“.

Ára 20 fillér

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: IX., Üllői-ut 1. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi Bizottság.)
Telefon: Automata 878-73.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. sz.
Telefon: Automata 463-09.

FŐSZERKESZTŐ:
MESKÓ PÁL.

FŐMUNKATÁRS:
SCHANDL JÓZSEF dr.

Előfizetést díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1930.

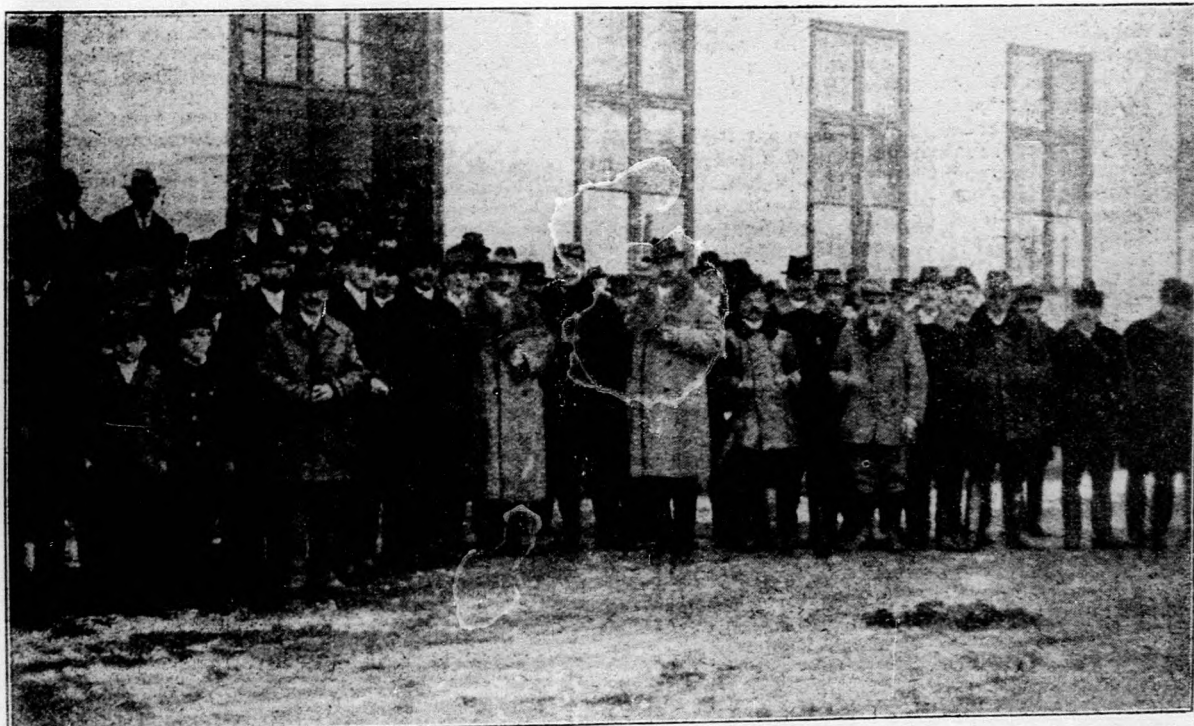
XI. évfolyam 4. szám.

Vasárnap január 26.

Megegyeztünk Hágában!

A háromhetes hágai jóvátételi tárgyalások, melyek oly sorsdöntő fontosságúak voltak reánk nézve, január hó 20-án teljes megegyezésre vezettek és ez a megegyezés a magyar nemzet rendkívül nagy győzelmét jelenti. A magyar delegáció tagjainak: Bethlen István gróf miniszterelnöknek, Walkó Lajos külügyminiszternek, Wekerle Sándor pénzügyminiszternek, Korányi Frigyes báró, volt párisi magyar követnek és a melléjük rendelt szakférfiaknak olyan erélyre, elszántságra és harckészségre volt szükségük a tárgyalások egész folyamán, de különösen a megegyezést megelőző két napon, amilyenre nem sok példa akad az utóbbi évek világpolitikájának történetében. A magyar államférfiaknak, az ugynevezett

kisantant-államok (Románia, Csehország és Jugoszlávia) végsőkig kiélezett ellenállását és fenyegető magatartását kellett megtörniök, ami a legsúlyosabb feladatot jelentette számukra. Jóleső örömmel kell, természetesen, megemlékeznünk Olaszország hatalmas támogatásáról, melyet a tárgyalások alatt egyetlen pillanatra sem nélkülöztünk; erkölcsi elégtételül szolgálhat, hogy Anglia is támogatta a magyar álláspontot, de nem hallgathatjuk el azt sem, hogy Franciaország, a kisantant patronusa, a tárgyalások utolsó hetében sokkal megértőbb magatartást tanúsított velünk szemben, mint az első két hétben. Ezt a kedvező hangulatváltozást, természetesen, Bethlen István gróf és a magyar delegáció valamennyi

Az ófehértói Faluszövetség csoportja.

Középen Csiba Kálmán főjegyző, Zelenkay Zsigmond elnök, Radich-Olle István titkár.

tagjának eredményes és fáradhatatlan felvilágosító munkája és megbecsülést, tekintélyt szerző fellépése érlelte meg.

Mit tartalmaz a megegyezés?

A magyar kérdés megoldására irányuló hágai tárgyalások eredményét a következőkben foglalhatjuk össze:

A hágai értekezleten kezdettől fogva valamennyi hatalom részéről Magyarországgal szemben az a követelés lépett előtérbe, hogy a *döntőbíróságok előtt folyó pörök tárgyában pénzügyi megegyezés létesüljön*, mert enélkül nem volna lehetséges az egész pénzügyi megoldás. Ennek a következménye volt, hogy a magyar kormány — a döntőbíróság elvének épségben tartása mellett — elsősorban ebben a kérdésben igyekezett kísérletet tenni a megegyezésre.

A tárgyalások során külön megegyezés létesült az *agrárreformmal kapcsolatos kérdésekben* és külön intézkedések történtek az *összes többi ügyekre* (főhercegi javak, vasutak, egyházi birtokok stb.) vonatkozóan. Az agrárügyek tekintetében 240 millióban egyeztek meg azokra a birtokterületekre vonatkozóan, amelyeket a három szomszédos állam kisajátított. A kártalanítás *külön alaptól* történik. Az alap létrehozása nem Magyarország feladata. A döntőbíróságok állapítják meg, hogy kinek van igénye az alaptól való kártalanításra. Ha az utódállamok a kisajátított területek egy részét a tulajdonosnak visszaadnák, illetve azokkal megegyezést kötnek, akkor a kártalanításra szánt alap a megegyezés arányában csökkenni fog. Az alap négyszázalékos kötvényeket bocsát ki és kártalanítás fejében majd ilyen kötvényeket adnak.

A *többi pörös ügyet a döntőbíróság előtt folytatják* le. Azokat az államokat, amelyek terhére a döntőbíróságok kártalanítási kötelezettséget állapítanak meg, a nagyhatalmak 100 millió erejéig támogatják. Ha a kártalanítások meghaladnák ezt az összeget, akkor az ezenfelüli összegeket az illető pörvesztes államok egyenlítik ki.

A döntőbíróságok majd a 240 millió alap útján kiengyelítendő agrárpörök ügyében a most hozott megegyezés alapján működnek. Ha később újabb ingatlan-kisajátítási eseteket vennének a döntőbíróságok elé, ezekben a békeszerződések értelmében járnak el. Ugyanez az eset valamennyi nem agrárpörben is.

A jövőben meghozandó összes döntőbíróági ítéletek megfelelőbbé tehetők a hágai állandó nemzetközi bírósághoz, de ez nem vonatkozik az eddig már meghozott ítéletekre.

Magyarország 1943-ig kizárólag azokat az összegeket fizeti, amelyeket a jóvátételi bizottság 1924-ben megállapított. Magyarország 1943-tól 1966-ig 87 millió aranykoronát fizet, ami 13.5 millió aranykoronás annuitásoknak (évi törlesztésnek) felel meg.

Ezzel szemben Magyarország felszabadul a békeszerződésből folyó, vagy a békeszerződés alapján keletkezett minden kötelezettség alól és visszanyeri teljes pénzügyi függetlenségét. *Jóvátétel címén Magyarországot nem terhelik meg újabb összegekkel.*

A nagyhatalmak felhatalmazták a magyar miniszterelnököt arra, hogy a magyar parlamentben olyan értelmű nyilatkozatot tegyen, amely szerint *a nagyhatalmak elő fogják segíteni, hogy Magyarország arra alkalmas időpontban megfelelő kölcsönt bocsáthasson ki az illető állam pénzügyi piacán.*

A fent ismertetett megegyezés a magyar álláspont teljes győzelmét jelenti. Bethlen István gróf ugyanis a tárgyalások folyamán a következő három feltételhez ragaszkodott megalkuvás nélkül:

1. Magyarország nem fizet jóvátételt.
2. Magyarország nem mond le a békeszerződés 250-ik szakaszáról, melynek alapján az elkobzott magyar javak birtokosai pert indíthatnak a döntőbíróságoknál.

3. Magyarország a megegyezés érdekében hajlandó áldozatot hozni a múlt felszámolása tekintetében.

A két első feltétel ellen a kinsántán végsőkig harcolt és mint tudjuk, azt akarta kieroszakolni, hogy Magyarország kártalanítsa az elkobzott birtokok tulajdonosait és mondjon le a békeszerződés 250-ik szakaszáról. Hogy tehát ellenállása mégis megtört, ez a *nagyszerű sikeren kívül annak a rendkívül öröndetes ténynek is tanujele, hogy Magyarország külpolitikai helyzete igen nagy mértékben megerősödött*. Ennek a jótékony hatása pedig még csak ezután fog jelentkezni.

A gazdasági helyzet szemszögéből nézve a megegyezést, *kiszámíthatatlan jelentőségű az ország pénzügyi függetlenségének visszanyerése és az az ígérlet, hogy a nagyhatalmak elő fogják segíteni, hogy Magyarország megfelelő kölcsönt kaphasson a pénzügyi piacokon*. Tudjuk jól, hogy az ország eddig ugynevezett *államkölcsönt* nem vehetett fel, most pedig ennek az ideje is elérkezett és megvalósíthatók lesznek azok a nagyszabású beruházások, és állami feladatok, melyek csakis államkölcsönrel oldhatók meg.

Bethlen István gróf miniszterelnök eddigi országépítő alkotásai és munkássága mellé méltón sorakozik a hágai rendkívüli siker. A nemzet — mely szivszorongva figyelte a szörnyű viaskodást, — felszabadult lélekkel, új hittel és növekvő reménységgel köszönti a magyarság győzhetetlen bajvivőjét, aki szétkergette a fekete felhőket a magyar nép egéről és szabad utat nyitott a bizakodás napsugarainak.

Az új esztendő — ezt jósoltuk, — a javulás, a teljesebb esztendőre lesz. Ez a folyamat ime, megkezdődött Hágában. Bizonyos, hogy folytatása lesz.

Levél Verpelétről.

A Vasárnap január hó 5-iki, első számában cikket közöltünk: „Verpelét és környékén a kigazdák ezrei a szövetkezeti szeszfordítól várják szomorú helyzetük javulását” címmel. A cikkben foglalt állításokra a verpeléti hegyközség és a hitelszövetkezet igazgatóságának tagjai — számszerűen harminketten — levelet jutattak el hozzánk, melyben többek közt az alábbiak közlését kérik:

Az a híradás, mely azt tartalmazza hogy Verpeléten felhagytak a szőlőtermeléssel és áttértek a burgonyatermelésre, nem felel meg a tényeknek és a híres verpeléti sasza-szőlő hiteltel rontja. Az a közlés, hogy Verpeléten megalapították a Verpeléti Termékek Szeszfordító Szövetkezetét kifejezetten azért, hogy a burgonyatermést szeszre feldolgozzák, a hitelszövetkezet kilencszázötven tagja előtt ismeretlen. Olyan irányú általalítás vagy változás, mely a burgonya feldolgozását előzta, nincsen sem a Központi Szeszfordítóban, sem a Községi Szeszfordítóban.

Az Orsz. Földbirtokrendező Bíróság a községben 174 házhelyet, 383 katasztrális hold szántót és 210 katasztrális hold rétet osztott ki. Verpeléten a földbirtok elég arányosan van elosztva, a gazdák legnagyobb része négy holdtól ötven holdig terjedő ingatlannal rendelkezik, de van nyolcvan és százholdas kigazda is. A község kútjai nem apadnak ki annyira, hogy ez a lakosságra nézve katasztrális hatású volna. Nem felel meg a tényeknek az sem, hogy 30—40 méternél feljebb nincsen víz. A kutak 8—10—14 méter mélyek, elegendő és jó ivóvízzel. A Tarna-patak semmiféle betegséget nem terjeszt. Mindenesetre előnyös lenne, ha artézi kút volna. A verpelétiak a szőlőt nem vágják ki, sőt ellenkezőleg, újakat ültetnek, mert bíznak a hatóságok, elsősorban a földművelésügyi miniszter ut támogatásában.

A levél a következő sorokkal végződik:
„Olesó kölcsönt adjanak a fagykárosult gazdáknak, piacot a verpeléti bornak, kivitt a márkás sasza-szőlőnek, adóelengedést a fagykárosított szőlőtermelőnek. Töröljék el a borfogyasztási adót, részesítsék kedvezményben a szőlőműveléshez szükséges nyersanyagok beszerzését: és mindjárt helyrehozzák Verpelét lelki és pénzbeli egensúlyá. Aki ezt megteszi, az a községnek és a község nyugalalmának olyan lelki artézi kút ad, amelyből a megelégedés és hála éjjel-nappal buzogni fog.“

Jakabházy János dr. m. kir. gazdasági főtanácsos.

Jóleső örömmel vettük a hirt, hogy *Horthy* Miklós, Magyarország kormányzója, *Mayer* János m. kir. földmívelésügyi miniszter előterjesztésére *Jakabházy János dr.* a „*Vasárnap*“ jogtanácsosát és a „*Faluszövetség*“ ügyészét, m. kir. gazdasági főtanácsossá nevezte ki.

Amikor ezt az örömhirt közöljük lapunk olvasóival, jogosan irhatjuk azt is, hogy örömről kétszeres. Egyrészt azért, mert az új gazdasági főtanácsos kezdetől fogva itt harcolt mellettünk, a *Vasárnap* oldalán, a falusi társadalom ezernyi bajainak közepette is azzal a nagy elhatározással, hogy istenadta tehetségével segítse elviselni a megpróbáltatásokat, melyek a magyar falut sem kímélték meg. Másrészt pedig azért, mert *Jakabházy János* azok közül való, akik kora ifjuságtól kezdve a nagy Széchenyi István tanításain és faluszeretén indultak el, hogy azután elkötelezzék magukat a föld népének szolgálatára.

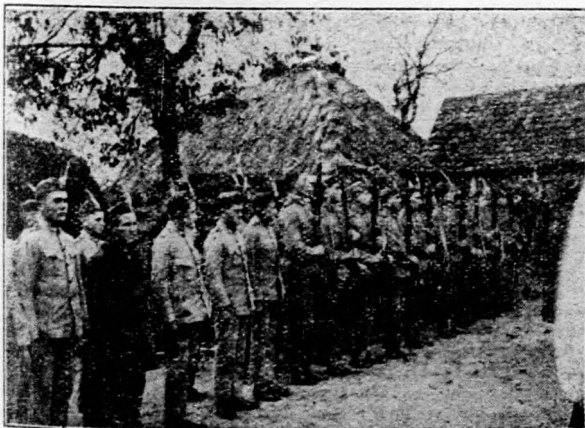
Jakabházy János kitüntetése a magyar falu harcosainak a megbecsülését jelenti, de egyúttal elismerése annak a rendkívül nehéz és kemény munkának is, amely a magyar falut igyekszik emberiesebb helyzetbe segíteni. Ez a munka apostoli, megalkuvást nem ismerő lelket kíván. Mert a magyar falu népével együtt érezni, dolgozni, aggódni, vagy talán örülni, ez az ut nem a könnyű babérokat termi meg, hanem ez az ut egy nemzet felemelésének, a falusi kultúr színvonal fokozásának anyagi, erkölcsi és szociális bajainak kálváriás útja. S ez az a célkitűzés, amelyet csak a dolgozni akarás, az önzetlen munka jegyében lehet elvégezni — átfutve attól a nemzeti gondolatától, amely a haza, a köz és a falu megsegítésének gondolatát mindennél előbbre helyezi.

Mert a magyar falvakban még igen sok a tennivaló. Sok az elvégzendő munka, ha azt akarjuk, hogy a nemzet pillére, a föld népe meg ne roppanjon.

*

Jakabházy János dr. egyetemi tanulmányainak elvégzése után, mint fiatal ügyvéd az *Országos Széchenyi Szövetség* megbízásában sorra járta a magyar falvakat, tében, nyárban, esőben és jóidőben, hogy tanítsa, oktassa, irányítsa és ingyenes jogi tanácsokkal lássa el a rá szoruló falusi népet. Ugy tett, mint ahogy a gyalogjáró apostolok szoktak és te'vé az ifjuság erejével, Széchenyi hitével s fajszeretetével járta a falvakat, hogy egymásután szervezze meg a széthullt falusi társadalmat. Mint a *Magyar Gazdaszövetség* egyik lelkes vezetője, már akkor azt hirdette, hogy *lőrdőni kell a faluval s részére új erőforrásokat megnyitni. De azt is hirdette, hogy csak saját erejében bízhat a nemzet!* És az idők azóta igazolták akkori sejtését.

De nagy szerepe volt a falusi hitel és fogyasztási szövetkezetek megszervezése és a szövetkezési gondolat elterjesztése és

Patalomi levették diszszakasza.

RHEUMÁS...?

Még ma rendelje meg

a törvényesen védett és orvosilag kipróbált CZAKÓ-féle Junó-szesz és Junó-kenes házi-szeret, amely rheuma, csusz, köszvény, ischiás, zsába és egyéb hasonló megbetegedéseknek biztosan és bámulatos gyorsan használ, még összezsugorodott tagu egyéneknek is. Egy adag elegendő: együttesen ára P 11.— Használati utasítással. Szétküldés postán, utánvét mellett.

Isteni Gondviselés Gyógyszertár

Budapest, VI., Király-utca 88 D.

kiépítése körül megindított mozgalomban is. Eredményes tevékenységeért néhai *Darányi Ignác*, földmívelésügyi miniszter már 1911-ben elismerő oklevéllel tüntette ki.

Az új gazdasági főtanácsos huszonkétéves agrártársadalmi működésének további értékes korszaka indult meg akkor, amikor 1917-ben a *Magyar Gazdaszövetség* ügyészévé választotta. A szövetség jogügyeinek minden anyagi ellenérték nélkül való ellátása mellett élénk részt vett nemcsak a hetvenötézer példányban megjelenő „*Barázdák*“ című gazdátársadalmi hetilap szervezésében és szerkesztésében, hanem a lap olvasóközösségének jogi tanácsokkal való ellátásában is, úgy hogy ez a rovat csakhamar népszerűvé és ismertté tette a legkisebb magyar faluban is *Jakabházy János* nevét. 1923-ban Csongrád vármegye főispánja t. b. főügyészé nevezte ki. A következő évben pedig a „*Falu*“ Országos Földművelésügyi jogtanácsosa lett. E minőségében hatalmas munkát fejtett ki a községek első országos kongresszusának megszervezésében és megrendezésében, amely valósággal a magyar községek első parlamentje volt. Majd a *Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara* és a *Szőlősgazdák Országos Egyesületének* munkájában vett tevékeny részt. 1928-ban az *Országos Központi Hitelszövetkezet* képviselőjében a *Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara* választmányába is kiküldték.

Csak nagyjából soroltuk fel az új gazdasági főtanácsos munkásságát. A *Vasárnap* olvasói ugyanis ismerik, mert akinek valaha dolga volt e csupa szlv emberrel, az mind szeretettel gondol rá. Már pedig a magyar falvakból az apró kisémberek, a napszámos földhöz ragadt szegénység és a jómódu gazdák oly tömege kereste fel, hogy joggal állíthatjuk, hogy *Jakabházy János* nevét ma mindenütt ismerik. Épp azért a magyar falvakban nagy örömet kellett ez a magas kitüntetés, mert egy olyan ember kapta, aki a falu népének önzetlen munkása.

De az ő megtiszteltetése és öröme a *Vasárnap* öröme is, mert mi egy bajtársunkat köszöntjük benne. Épp azért, amikor magas kitüntetésében őszinte szívvel üdvözöljük, hisszük, hogy a zajtalan munka csendes embere, Széchenyi tanítványa, a falu népének segítője, új méltóságában még közelebb érzi magát ahhoz a falu népéhez, amelynek már ifju korától fogja elkötelezett testvére volt. Fáradtságos, nehéz munka ez, de megéri az áldozatot, mert érte a magyar falu önzetlen szeretete és tisztelete jár ki.

Heves-vármegye a tiszamenti lakosság inségének enyhítését kéri.

Heves vármegye közigazgatási bizottságának *Hedry Lőrinc* főispán elnöke mellett tartott ülésén *Graefl Jenő* országgyűlési képviselő indítványára a bizottság utasította a pénzügyvizsgálóságot, hogy az adók behajtásánál a fapikkárosult tiszántúli községekkel szemben bizonyos mérsékléseket eszközöljön, egyben pedig felirásban ismételtén kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy a tiszamenti lakosság inségére való tekintettel és az ottani nagy munkanélküliség enyhítésére sürgősen rendelje el a *debreccen-tiszafüredi állami ut kiépítését*, *Gosztonyi Andor* földbirtokos indítványára a bizottság a dohányjövődéki központtól felirásban kéri az új dohányosztályozási rendelet következtében a gazdákat a *dohány beaváltásánál ért sérelmek orvoslását*. *Tóblás József* műszaki tanácsos jelentése szerint a *lillafüred-egri* ut teljes kiépítése folyamatban van.

Mi akasztja meg a falu egészségét és vérkeringését?

Nagy volt az örömről, de nagy most az elkeseredésünk is. Örültünk, mert azt hallottuk, hogy az idén megindul az utépitési program, amelyet Bud János kereskedelmi miniszter is magáévá tett hivatalba lépésekor.

Megelégedéssel és jóleső érzéssel fogadta a falu népe az utépitési tevékenység megindítását, mert ettől várja — rettenetes helyzetében — megszabadítóját.

Kétszáz kilométer utépitésre ki is adták a megbízást. Ez ugyanannyi falut, több ezer szegény kenyértelen munkás megmentését jelentette.

Most azonban azt olvassuk, hogy ismét bajok vannak az utépités körül. Megakadt még ez a kétszáz kilométer is. Azt látjuk, mi falusiak, hogy az ígéretek után a komoly tettek ezuttal sem következnek be, mert a nagyszabású utépitési program a végén egy összezugsorodott, mint a Deákne vászna. Még ezt a megmaradt kétszáz kilométert is veszedelem fenyegeti. Egyszerűen megáll azért, mert kitaláltak valami olyant, amit a vállalkozók nem bírnak meg. Ezért tehát inkább visszaadják a megbízást s lemondanak a munkáról. Ez pedig azt jelenteni, hogy a falu népe továbbra is vergődhet a feneketlen sárban.

Ebből az én falumban is bőven van, mert olyan helyen lakom, amely a köves úttól vagy tizenkét kilométerre esik. Nagy életképes község vagyunk. Iskoláink is telve vannak. Népünk szorgalmas, de minden előrehaladást megöl az a lehetetlen helyzet, amelyben vagyunk. Csak *dülő utakon közlekedhetünk*, amelyek a mostani esős időkben úgy feláztak, hogy tengelyig süllyedt bele a kerék. Még üres szekérral sem tudunk kimenni a faluból, mert hegyek között vagyunk. Ilyenkor azután megáll minden, még talán az élet is. Ez a téli esőzés nekünk börtönt jelent. Sár és sár. Olyanok vagyunk, mint a haretéren, amikor sáreberek módjára jártuk a fedezőket. Még az utca tulsó felére sem tudunk átmenni.

Pedig az idén is ezer vagon fát kellett behordanunk ezen a rettenetes úton. Hogy ez mit jelent, csak az tudja, aki az ilyen utakat ismeri. Nem mozdul tehát ki senki a faluból. Csak két esetben, ha orvosért kell menni, vagy

pedig élelemért a malomba. De ilyenkor is egész haditanácsot tartunk, mert sajnáljuk a szegény állatokat.

Ugy gondoljuk, hogy valahogy rendezni kellene ezt a sok járhatatlan utat, mert *hisz elég utadót fizetünk*. Csak egy kis részét kérjük annak vissza, mert még mindig elég jut akkor is máshova.

Már sokszor füstbe ment minden reményünk. Egy párszor ki is cövekeltek, felmérték, de még mindig a sárban járunk. A megye a községre s ez viszont áthárítja a munkát, s így tehát úgy vagyunk, mint aki két szék között a földre ül. Lógunk, mint Mohamed koporsója a levegőben. Se fent, se lent nem vagyunk.

Örömmel olvastuk tehát, hogy a kormány nagy összeget bocsát az adókból befolyó jövedelméből *egy ezer kilométeres úthálózat* megépítésére, amelyben elsősorban az olyan községek részesülnek, mint amilyenben mi lakunk. Azt hiszem, az alföldi tanyaik még jobban megörülhetnek, mert ott még szörnyűbb helyzetben vannak, mint mi, ott a végtelen pusztákon. Pedig a járható utaktól sok függ. Talán minden. Mert hiába termelünk többet, szebbet, jobbat, ha nem tudjuk gyorsan és idővesztés nélkül a fogyasztópiacra bevinni. Az egészséges, jó úthálózat olyan, mint a vérkeringés a testben. Ha jól működik, gyarapodik a test, ha nem, akkor elhervad még az is, ami megvan.

Ép ezért a sárban tengődő magyar falvak nevében kérjük a Vasárnap utján az illetékeseket, hogy gondoljanak velünk is és sürgősen építsék meg *azt az ezer kilométeres utat*, amelynek egy része úgy elakadt, mint mi a sárban. Mert az utépitést a legsürgősebben meg kell kezdeni, — ez nemcsak a mi gondolatunk — még pedig a lehető legnagyobb arányban, mert a modern igényeknek megfelelő jó úthálózat kiépítéséhez mezőgazdaságunk és iparunk érdekei is fűződnek.

Az ezer kilométeres programból megmaradt kétszáz kilométeres utépitési munka megakasztása végzetes lehet a sárban eltemetett magyar falvakra.

Mert uraim, lassanként megáll, az utak hiánya miatt, a magyar falvakban maga az élet is. D. F.

Az ország 9 millió hold szántóterületéből egy és egynegyed millió holdat osztottak ki a földreform során.

A magyar földbirtok megosztását helyesebbé tenni, főként pedig előmozdítani a földszerezt azok számára, akik a föld gondos és szorgalmas művelésére képesek is, hajlandók is, de eddigi viszonyok között önhibájukon kívül földhöz nem juthattak — így írja körüli célját a földbirtok helyesebb megosztását szabályozó törvény, amelyet még 1929-ban az első nemzetgyűlés iktatott a törvénytarba. Maholnap tíz esztendeje tehát, hogy az alaptörvény, valamint a közben alkotott novellák segítségével az Országos Földbirtokrendező Bizottság a földreform lebonyolításával foglalkozik.

A földbirtokreform történetében a most kezdődő esztendő fordulópontot jelent. A földbirtokrendezés befejezéséről szóló 1928. évi XLI. törvényeik ugyanis úgy rendelkeznek, hogy a OFB megváltást 1930 január 1-től fogva nem mondhat ki. Január 1-től kezdődően tehát a még netán folyamatban levő földreformügyekben megváltás már csak a minisztertanács felhatalmazása alapján történhetik. Az OFB többirányú tevékenységet folytatott. Megváltja a szükséges földeket, gyakorolja az eladásra kerülő birtokokra az államot megillető elővásárlási jogot, végül pedig magánügyletek révén szerez ingatlanokat, sőt végszükség esetén az ötven éven belül szerzett közpirtokokat is igénybe vette ilyen módon. Kisbirtokot, amely nem háborús szerzemény, az OFB csak a házhelyek céljaira vett igénybe. Ezt a dolog természete tette szükségesszerűvé, mert

házhelyek céljára csak a község közelében fekvő földek alkalmasak. Az így megváltást szenvedett kisbirtokosokat azonban rendszerint csereterületekkel kárpótolták.

A földreform lebonyolításának adatai szerint alig van községe a mai Magyarországnak, ahol a földreform céljaira megváltási eljárást ne folytattak volna. Csonkamagyarországnak 3567 községe van. Ebből 3325 községben vettek igénybe megváltás útján földeket a birtokpolitika céljaira, vagyis csak 242 olyan községe van az országnak, ahol a földreformeljárást az OFB megváltás nélkül szüntette meg.

Ígénybe vett az OFB a földreform céljaira az említett 3325 községben összesen 940,048 hold és 1082 négyzetöl földet. Ebből 432,217 hold és 543 négyzetöl vagyonváltásföld. A megváltott területből 141,333 hold és 1507 négyzetöl volt a háború alatt szerzett birtok. A nagybirtokok pedig a természetben leadott vagyonváltásföldeken kívül a megváltási eljárás során még 207,116 hold és 1532 négyzetöl földet adtak át a földreform céljaira.

A birtokpolitika rendelkezésére álló földterületből 259,762 házhelyet, 408,407 törpe- és kisbirtokot és 919 közös legelőt alakítottak. A házhelyek számára 58,501, törpe- és kisbirtokosok számára 690,706, végül pedig a közlegelők számára 87,950 hold föld jutott. A kis- és közpirtok létesítésére, valamint megerősítésére felhasználta 690,706 holdból földet kapott

2661 arany vagy ezüst vitézségi érmes földműves, 29.995 hadirokkant, 25.678 hadiözvegy, 1025 felnőtt hadiárva, 185.237 mezőgazdasági birtokos, 113.730 kisbirtokos, 3736 közszolgálati alkalmazott, 2104 továbbképző katona, végül pedig 40.937 kisiparos és ipari munkás.

A gondos és előrelátó földbirtokpolitika arra is gondolt, hogy a megváltási eljárás révén földet juttasson a mezőgazdasági kultúra terjesztésével foglalkozó gazdasági iskoláknak, az ilyen célú közintézményeknek, végül pedig a papságnak és a tanítóknak, akik javadalmazásuk nagyobb részét a rendelkezésükre bocsátott földbirtok megmunkálása révén élvezik. Ennek az eljárásnak során függetlenül attól a 690.606 holdon kívül, amelyet a törpe- és kisbirtokok alakítása és megerősítése körül felhasználtak, az OFB még 2122 holdat juttatott a gazdasági ismétlőiskoláknak, 16.778 holdat egyéb célokra, például tenyészállattartással stb. összefüggésben, végül 14.569 hold felhasználásával 249 esetben kisebb mintagazdaságok létesítését tette lehetővé. A lelkesi és tanítójavadalmak kiegészítésére az OFB 11.520 hold földet használt fel.

Mint említettük, birtokpolitikai célokból az OFB nemcsak megváltott ingatlanokat, hanem az állam elővételi jogát is gyakorolta és magánjogi ügyeket segítségével is szerzett földet. Az elővásárlás révén az OFB rendelkezésére álló földekből 269

esetben 22.295 holdat osztottak fel kisbirtokokra. A magánügyletekkel történt ingatlaneldarabolások során 475 esetben felosztottak 149.263 holdat. Ebből 107.870 hold földnek a sorsa ismeretes. Ennek a területnek az eldarabolása folytán 15.543 földműves jutott ingatlanhoz.

A kishaszonbérletek alakítása szintén a földbirtok egyenlő elosztásának érdekében szolgált. Ennek a birtokpolitikai célnak érdekében az OFB átvett 853 községben 158.687 hold földet. Ebből 28 községben 50.872 holdat, főként a szerzetesrendektől, kishaszonbérletek létesítése céljából megváltás helyett.

Ha most már összeadjuk a földbirtokreform céljaira különféle módokon megszerzett területeket, hogy tiszta képet nyerjünk arról, mennyi az a föld, amit az OFB közreműködésével eddig a földbirtok helyesebb megosztásának elősegítése céljából felhasználtak, a következőket látjuk:

Tulajdoni juttatással, vagy ezt pólló hosszú haszonbérlettel 1.162.480 holdat és 219 négyzetölet, rendes haszonbérletek átvételével pedig 106.814 holdat és 820 négyzetölet tesz ez a terület. Az OFB működése folytán összesen tehát 1.269.294 hold 1039 négyzetölet jutott a földbirtokreform céljaira. Ha megmondjuk, hogy az ország szántóterülete csak mintegy 9 millió hold, akkor látjuk, hogy milyen jelentősen nagy az elért eredmény.

Ki vándorolhat ki az Északamerikai Egyesült Államokba?

A belügyminiszter az Északamerikai Egyesült Államokba szülő utelvelek kiállítására tárgyában körrendeletet intézett valamennyi utlevélkiállító hatósághoz. A körrendelet szerint az Északamerikai Egyesült Államok ezidőszent érvénybenlevő bevándorlási törvénye a magyarországi születésű bevándorlók létszámát az 1929–1930. pénzügyi évre (július hó 1-től június hó 30-ig) 869 főben állapította meg.

A múltban a magyar kvótának nagymérvű csökkenése következtében a belügyminiszter és hivatali elődei arra törekedtek, hogy legalább az Északamerikai Egyesült Államokban élő férjekhez, illetve szüleikhez kivándorolni szándékozó feleségek, kiskorú gyermekek juthassanak ki és épen ezért első sorban csakis az ilyen kérelmezők részére állítottak ki utleveleket. Ezek az intézkedések lehetővé tették, hogy a kivándorolni szándékozó feleségek és gyermekek jórésze tényleg ki is vándorolt már az Egyesült Államokba.

Miután így azok az okok, amelyek a belügyminisztert arra indították, hogy az Egyesült Államokba szülő utelvelek kiállításának engedélyezését magának tartsa fenn, megszűntek, a belügyminiszter felhatalmazza az összes utlevélkiállító hatóságokat, hogy ezután az Északamerikai Egyesült Államokba is állíthassanak ki bármilyen címen utleveleket, tehát az oda kivándorolni óhajtok részére is.

A bevándorlási törvény szerint az Északamerikai Egyesült Államokba bebecsátható idegenek a kvótán kívüli kivándorlóokra, a kvóta terhére kivándorlóokra és végül a látogató és luzusutasok csoportjára oszthatók.

A kvótán kívüli kivándorlókhöz, akik minden számszerű korlátozás nélkül becsáthatók be, a következők tartoznak:

1. Az amerikai állampolgár 21 éven aluli, kiskorú, nőten, illetve hajadon gyermeke (móstooha gyermekek azonban nem), amerikai állampolgár felesége abban az esetben, ha a házasság 1922. szeptember 22. után történt, vagy ha a férj amerikai állampolgárságát az időpont után szerezte meg, amerikai állampolgárnő férje, ha a házasságkötés 1928. június 1. előtt történt.
2. Az Északamerikai Egyesült Államokba bevándorolt és oda rövidebb külföldi tartózkodás után visszatérő idegenek, tehát magyar állampolgárok is.
3. Azok, akik az amerikai kontinensen születtek, valamint feleségeik és kiskorú gyermekeik.
4. Főiskolai tanárok és lelkészek, akik hivatásuk folytatása céljából utaznak ki az Egyesült Államokba.
5. Főiskolai hallgatók, akik igazolják, hogy kizárólag tanulmányaik folytatása céljából és azoknak befejezéséig óhajtanak az Egyesült Államokban tartózkodni.
6. Azok a nők, akik amerikai állampolgárok voltak, de házasságuk folytán amerikai állampolgárságukat elvesztették és ha a vizumkérelmének idején házassági kötelékben már nem állanak.

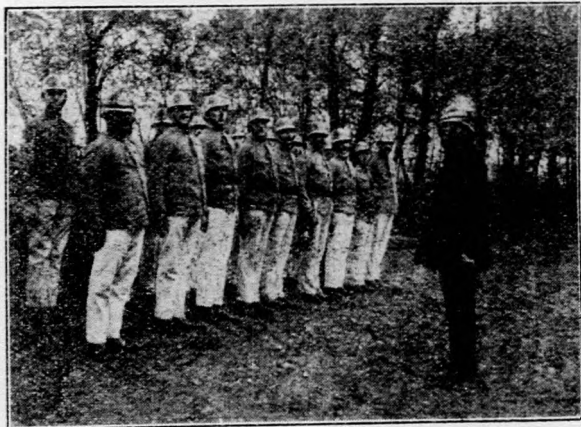
A kvótán kívüli kivándorlók részére azonban utlevél csak akkor állítható ki, ha az Egyesült Államok budapesti főkonzulátusának értesítésével igazolják, hogy nekik a kvótán kívüli vizumot kilitásba helyezték.

A kvóta terhére kivándorlók létszámát a bevándorlási törvény 869 főben állapította meg. A törvény ennek első felét, 435 helyet, fentart az ugynevezett első kedvezményesek részére, míg annak a második fele a tulajdonképeni rendes kvóta, melynek terhére esnek a másodkedvezményesek és egyéb kivándorlók.

Első kedvezményben részesülnek: a) A 21. életévet betöltött amerikai állampolgár atyja és anyja (móstooha szülők nem vonatkozik).

b) A 21. életévüket betöltött amerikai állampolgárnők idegen állampolgárságu férjei, ha a házasságkötés 1928. május 31. után történt.

c) A szakképzett mezőgazdák (okleveles gazdatisztek, erdészek, alsóbbfokú mezőgazdasági iskolákat, esetleg tanfolyamokat elvégzett mezőgazdák, kertészek, borászok, mészerek, továbbá a mezőgazdaságban, vagy állattenyésztésben nagy gyakorlatot szerzett egyének), ha megfelelő képzettségüket a budapesti amerikai főkonzulátuson igazolni tudják. Ezek részére azonban csak akkor állítható ki az utlevél, ha a kivándorolni szándékozók a budapesti amerikai főkonzulátus értesíté-

A prónayfalvi tűzoltócsapat.

sével igazolják, hogy nekik a kvótán belüli első kedvezményes vízumot kilátásba helyezték.

A második kedvezményesek és egyéb kivándorlók keretén belül elsőbbséget élveznek az Egyesült Államokba törvényesen bevándorolt és bebocsátott idegen, tehát magyar állampolgárok feleségei és 21 éven aluli nőten, vagy hajadon gyermekei. Amennyiben ily kérelmezők már nincsenek, csak akkor kerülhet sor az egyéb kivándorlóokra. Minthogy azonban az 1930—31. pénzügyi évi kvótát, előre láthatólag, teljesen betöltötték az Egyesült Államokban lévő férjeikhez és szüleikhez kivándorolni szándékozó feleségek és 21 éven aluli gyermekek, a kvóta szabad részére tehát igen csekély számú utlevél ad-

ható ki.

Az amerikai bevándorlási törvény szerint kvótán kívüli, rövidebb időtartamra bocsáthatók:

A hivatalos kiküldetésben utazó köztisztviselők és azok családtagjai, látogatók, különböző nagyobb üzleti ügyekben utazók és általában a luxusutasok. Az ily utlevélkérelmezők részére utlevél csak egy évi érvénnyel állítható ki.

A belügyminiszter e rendelet betartását állandóan figyelemmel kíséri s amennyiben azt észleli, hogy rendelkezéstől a legesekélyeb eltérés történik, a helyszínen azonnal vizsgálót tart, esetleg szigorú megtorló intézkedéseket tesz.

Adjanak egy kis haladékokat a nincstelen földhözjutottaknak, hogy kifizethessék tartozásaikat.

Valahányszor kitekintek a vonat ablakaiból a sinek mellett futó apró, fehérhátú, pirostetejű házacskákra, mindig az jut eszembe, hogy ezek a magyar élniakarás új tűzhelyei, ahol a földreform után a falu emberfelesége vetette meg a lábát. Valósággal gombamódra nőttek ki a földből. Ott terpeszkednek legtöbbször a falu végén.

Pirostetejükön virít az új cserép. Minden községben helyet kaptak azok, akik a törvény rendelkezéseinek megfelelően. Új részek, új utcák keletkeztek, ahol a harc-tereket megjárt, a hazáért a halállal százsor is szembenézők kaptak jussot arra, hogy egy kicsi viskóban az új magyar jövőnek vessék meg az alapját.

Amilyen bölcs és igazságos volt a nincstelen emberek fedél alá juttatása, amilyen nagy szociális érzékre valló gondolat csúcsosodott ki benne, amikor a földnélküli Jánosok nagy seregét újra odarögzítette a magyar ugarhoz, épp oly előrelátás volt a nemzet részéről is a sok elpusztult családfa helyett új emberfák ültetése, hogy pótolja nagy vérvetségeinket. És ezek az apró házak, az új, kicsi földesurak, a „földreformosok“, boldogan áldották a kormány vezetőit, mert a törvény erejével lehetővé tette számukra a családalapítást lehetőségét.

A szorgalmas munka is megindult a legtöbb helyen ezeken az új telepeken, amelyek a magyar élniakarás lo-bogor tűzhelyei lettek. Néhol annyira elnépesedtek, hogy már iskola is kell nekik. Sajnos, azonban nem mindenütt, mert vannak még sokan olyanok is, akik a földért, vagy házhelyért semmit sem fizettek, sőt mi több, nem is építettek rá. Otthagyták parlagon, miveletlenül, kihasználatlanul azt a földet, amelyet egy új magyar telepedésnek szánt a nemzet azok számára, akik a világháboruban jót szereztek rája.

Ezeket a közelmúltban nagy meglepetés érte, amikor a pénzügyigazgatóságok egy pénzügyminiszteri rendeletre való hivatkozással felhívták az O. F. B. útján a földhözjutottakat, hogy ha december 11-ig ki nem fizetik hátralékos tartozásukat, akkor az érdekelteket kimozdítják ingatlanukból.

Ez a hír, érthetően, nagy megdöbbenést keltett mindenfelé a kisemberek körében.

Mivel a „Vasárnap“-hoz igen sok felvilágosítást kérő levél érkezik ebben az ügyben, elhatároztuk, hogy utánajárunk a dolognak.

Illetékes helyen a következő felvilágosítást kaptuk:

— A rendelkezés szerint mindazokat a földhözjutottakat, akik az 1929. évben nem fizették meg az esedékes részleteket, ki kell mozdítani. De mindjárt hozzá is teszi a rendelet, hogy igen méltányosan fog eljárni a nemfizető földhözjutottak ügyében. Mert mindazoknak a földhözjutottaknak, akiknek a részükre kiadott földön már házuk van, vagy akiknél a kincstár követelését más uton biztosítva látja, azoknak haladékokat fognak adni.

— De ott, ahol az új tulajdonosnak sem háza nincsen az új földekben, sem pedig remény sincs arra, hogy a házhelytulajdonosok meg tudják fizetni a hátralékokat,

már az ő érdekükben is ki kell mozdítani őket a földből. Ez olyan természetes dolog, amelyen fennakadni nem lehet, mert aki most sem tudja megfizetni az esedékes első részletet, az annál kevésbé tudja majd az 1930. év végén egyszerre kifizetendő két részletet.

— De a pénzügyminisztérium is helyesen gondolkodott. Ezt igazolja azt is, hogy igen sok faluban a házhelyhez, vagy földhöz juttatott szegénység, akinek semmije sincs, már önként lemondott a neki kiosztott földekről egyszerűen azért, mert nem tudja fizetni.

— Amikor a földreform kiadta a földeket, még jobb idők jártak. Azóta azonban a falu népének gazdasági ereje erősen megcsappant, úgy, hogy a nagyfokú pénztelenség nemcsak a szegénységet, hanem még a jobbmóduakat is fizetésképtelenné tette.

— Amikor elvállalták a földet, azt hitték, hogy tudnak fizetni. S hogy nem tudnak, annak a mostani idők az okai. Mivel pedig az államnak a kiosztott földek árát ki kell fizetni, a lejáró váltókat be kell váltani.

— Ez az oka annak a rendeletnek, amely megijesztette a kisembereket.

*

A Vasárnap útján tehát felhívjuk az illetékesek figyelmét erre a nagy nyugtalanságra azzal, hogy a sok száz ezer szegény, új „háztulajdonosnak“ adjanak egy kis haladékokat, hogy a földhözjutottak az új aratásig, amikor tartozásaikat kifizetik. Mert a magyar ember szívesen fizet, ha van miből. Várjon tehát türelemmel az államkincstár addig, míg aratás után pénzhez jut a föld népe; mert higgye meg, hogy megfizet.

És ezt a haladékokat megengedő rendeletet sürgősen tegyék közzé, mert nagyon nyugtalan a falu apró, szegény, de hazafias népe. Egy kis levegőt, egy kis türelmet s egy kis haladékokat s mindenki megfizet.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A miniszterelnök üdvözlése.

Győr, Moson és Pozsony egyesített vármegyék legutóbbi közgyűlésén Skultéty Miklós főjegyző indítványára, Fejér vármegye közgyűlésén pedig Széchenyi Viktor gróf indítványára elhatározták, hogy táviratilag üdvözzik a Hágában időző Bethlen István gróf miniszterelnököt, biztosítják bizalmukról és Isten áldását kéri az ország érdekében folytatott munkájára. — Zala vármegye törvényhatósági bizottsága Gyömörey György főispán elnöklésével tartott legutóbbi rendkívüli közgyűlésén többek között a következő határozatot hozta:

„Egyhangú helyesléssel fogadja a nemzet minden fia Bethlen István grófnak eddig is már kifejezett azt az álláspontját, hogy a magyar nemzet az eddig vállalt kötelezettségeken kívül képtelen újabb terhek vállalására. Kötelességünk ezekben a sorsdöntő órákban tántoríthatatlan bizalmunkról és ragaszkodásunkról biztosítani a nemzet jobb sorsáért küzdő

miniszterelnöknöket." — A somogy megyei kisgazdapárt elnöksége táviratlag üdvözölte a Hágában tartózkodó Bethlen István gróf miniszterelnököt meg nem alkuvó és a magyar érdekek védelmezésében tanusított erélyes magatartásáért és egyúttal bizalmáról biztosította. — Szeged város törvényhatósági bizottsága a főlspán indítványára a következő szövegű táviratot küldötte Bethlen István gróf miniszterelnöknek:

„Szeged szabad királyi város törvényhatósági bizottsága Hágában folytatott nehéz küzdelemében egyhangú bizalmáról és támogatásáról biztosítja Nagyméltóságodat és munkatársait." — Ugyancsak üdvözölte Bethlen István gróf miniszterelnököt a veszprémi kisgazda, földműves és polgári párt, melynek megbízásából Mohácsy Lajos dr. a következő táviratot küldötte Hágába: „Szolgáljon Excellenciád harci készsége számra kiapadhatatlan erőforrásként és a tudat, hogy küzdelemben vele erőd, rendületlen mellette áll a nemzet gerincét alkotó kisgazdapárt." — Kecskemét város törvényhatósági bizottsága Kiss János bizottsági tag indítványára egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a keleti jóvátételi tárgyalásokkal kapcsolatban Bethlen István grófnak üdvözlő táviratot küld. — Győr szabad királyi város törvényhatósági bizottsága Németh Károly dr. főlspán indítványára a következő táviratot küldte Bethlen István gróf miniszterelnöknek Hágába: „Igazságunk éreteltől áthatott törhetetlen hittel és a Nagyméltóságodba helyezett rendíthetetlen bizalommal üdvözöljük Nagyméltóságodat és munkatársait és e sorsdöntő órákban kifejtett működésükre Isten áldásáért eszedünk."

Minisztertanács foglalkozott a kenyérárak felemelésének kérdésével.

A kormány tagjai január hó 16-án, Vass József népjóléti miniszter, miniszterelnök-helyettes elnöklésével minisztertanácsot tartottak, amelyen foglalkoztak a kenyér- és péksüteményárak felemelésének kérdésével, amelyet indokolással tartanak. A minisztertanács főlhatalmazást adott az igazságügyi és kereskedelemügyi minisztereknek arra vonatkozóan, hogy — ha annak szüksége mutatkoznék — megfélemlítő törvényes rendszabályokat alkalmazzanak az árdrágító törekvésekkel szemben.

A jövedelem és vagyonadó-rögzítés felfüggesztését kéri az agrárképviselők.

A képviselőház és felsőház agrárblokkjának közös végrehajtóbizottsága Somssich László gróf elnöklésével január hó 15-én ülést tartott. A közös értekezleten elhatározták, hogy az országgyűlés mindkét házának agrárcsoportja között a jövőben az összes agrárkérdésekben szerves kapcsolat létesül. Tekintettel arra, hogy a képviselőház agrárblokkja a legsürgősebben megoldandó agrárkérdéseket már sorozatos üléseken tárgyalta, e tárgyalások eredményeit Marschall Ferenc országgyűlési képviselő részletesen ismertette a közös értekezleten. A javaslatokat a megjelentek magukévá tették, ennek kiegészítéséül azonban Hadik János gróf, Gaal Gaszton, Temesváry Imre és Vay László báró, mint a közeli órákban megoldandó sürgős kérdéseket kérték azt, hogy a kormány az 1926. évi alapon történt jövedelem és vagyonadó-rögzítés kereseti adó rögzítéseket függesztesse fel s függesztesse fel a megrögzített adóra vonatkozó január 31-ére megállapított haláridőt is, az adóalapok újhóli megállapításáig.

Ujabb halálos ítélet az arzéngyilkosok ügyében.

A magyar büntetőkrónikának egyik legérdekesebb, de egyszerűsége legzomorubb fejezete játszódik le napjainkban, Szolnokon. A büntető szereplői az arzéngyilkosság vádjával terhelt tiszamenti asszonyok. A bíróság a legzordanabb lelkiismeretességgel vizsgálja a rettenetes bűnnel vádolt asszonyok ügyét és igyekszik a tiszta igazságot kideríteni.

Január hó 18-án Kardos Mihályné, született Szendi Mária és Földvári Károlyné, született Dari Jullanna állottak a törvény elé. Kardos Mihálynét két rendbeli gyilkossággal és egy rendbeli gyilkosság kísérletével vádolta az ügyészség. Az asszony férjét és fiát megmérgezte, szomszédját, Földvári Károlyt, pedig nyolc évvel ezelőtt akarta eltenni láb alól. Férjét azért ölte meg, mert az többször megverte, fiát, mert iszákos volt. Földvárit pedig azért akarta meggyilkolni, mert szerelmes volt ebbe az emberbe, aki azonban nem viszonzta az asszony szerelmét. Kardosné a tárgyaláson eleinte tagadott, visszavonta a vizsgálóbíró előtt tett beismerő vallomását, később

mégis megtört és beismerte, hogy minden úgy történt, ahogy azt a vizsgálóbírónak elmondotta s tettét afelelti elkeseredésben követte el, hogy három férje közül egyiket sem tudott békében élni. Fia ételbe a mérget a falu szörnyének, Fazekasnének ajánlatára öntötte és a fia a mérgetől egy hét múlva meghalt. Férjét, Kardos Mihály törvénybíró, is Fazekasné segítségével tette el láb alól. Kardos borába arzént kevert, amitől a szerencsétlen ember szörnyű kínok között pusztult el.

Földvári Károlyné a vád szerint meggyilkolta férjét, majd a vele vadházasságban élt Tóth Lászlót, később pedig édesanyját tette el láb alól. Az asszony a tárgyaláson tagadta, hogy mérget adott volna a férjének s azt vallotta, hogy férje, aki a haretérről jött haza, ivásnak adta magát, attól valamilyen elmebajt kapott s ebbe halt bele. Földváriné a vád szerint 1926 augusztusában Tóth Lászlót is megmérgezte. A következő vádpont szerint Földváriné édesanyját Dari Lászlónét 1922-ben olyan módon mérgezte meg, hogy pozsácsába arzént kevert, amitől az öregasszony elpusztult. A vádlott mind a három vádat erőteljesen tagadta.

A bíróság a vádlottak vallomása után több tanút hallgatott ki, majd Kronberger János dr. királyi ügyész mondomta el vádbeszédét, amelyben halálos ítéletet kért mindkét vádlóra. A védők beszédének meghallgatása után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza, majd kihirdette az ítéletet, mely szerint a törvényszék Kardos Mihálynét kétrendbeli gyilkosság büntette miatt kötél általi halálra ítélte, Földvári Károlynét pedig az ellene emelt vádak alól felmentette és elrendelte azonnali szabadságra helyezését.

Az ügyész felelőssége után a törvényszék új határozott, hogy a táblai végzés kezekezeséig Földvárinét továbbra is tartóztatásban tartja. Az ítélet indokolása szerint elfogadható bizonyítékok nem merültek fel Földváriné bűnössége mellett, feltevések alapján pedig megnyugtató ítélet nem hozható.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Érdemes-e hussertést tenyészteni?

Írta: Kenessey Béla.

Noha ma már nagyon elterjedt országunkban a hussertésenyésztés és hizlalás, még mindig akadnak kételkedők, akik tamáskodva csóválják a fejüket, ha a hussertésenyésztésről vagy a hussertés hizlalásról beszélünk.

Még mindig vannak olyan gazdák, akik bizonyos ellenszenvvel beszélnek a szerintük csupasza angol sertésről, amelyeknek nincsen létjogosultsága Magyarországon.

Hogy ezek a tamáskodók mi mindent össze nem hor-

Az első nő, mint bírő Angliában.

danak felfogásuk alátámasztására, mi mindenfélét nem találnak ki, erről legjobb nem beszélni.

Nagy általánosságban csak egy pár komoly és veszedelmes balfelfogást kell eloszlatnunk.

A legfontosabb balhiedelem az, hogy a hussertés-tenyésztést azért nem szabad túlságosan propagálni, mert, ha belőle a mai számaránynál több van országunkban, ugy piacot nem találván, óriási árletörések, utultermelés lesz belőle.

E felfogás az első percre komolynak látszik, ámde mégis tévedés csuszott bele!

Már maga az a körülmény, hogy a magyarországi városok lakossága állandóan növekszik, mintegy biztosítéka annak, hogy a sertésfogyasztás is állandóan növekedik. Erre vonatkozólag elég felvilágosítással szolgálnak a statisztikai füzetek.

De nemcsak a mennyiség növekedett idők folyamán, hanem a minőségben is erős eltolódás történt. A városi lakosság kényesebb, igényesebb lett. Ez igényességet iparkodik a hentesipar kielégíteni akkor, amikor a finomabbnál-finomabb hentesipari termékeket készíti. Finom hentesipari terméket pedig csakis finom, porhanyós sertésfűből lehet készíteni és — ez az angol hussertés.

Miből készül a prágai sonka? Hussertésből!

Miből készül a finom parizer? Hussertésből!

De menjünk tovább.

Magyarországban vagy félévvel ezelőtt megalakult az első olyan hentesárúvállalkozás, mely husos szalonnát, angolul: „bacon“ szállít Angliába.

A vállalkozó eleinte hussertést vásárolt, de mert a felhajtást jórészt a sonkagyárosok vásárolták fel, kénytelen volt keresztetéseket vágni. A dolog sikerrel járt. Ámde a keresztezett áru is lassanként elfogyott. Maradt a mangalica! Bár a „bacongtyártás“ még mindig ment, az áru minősége megérezte a feldolgozandó anyag változását és azért a feldolgozó azzal a kéréssel fordult az illetékes kormánytényezőkhöz, hogy engedélyezze a köztényesztés számára a hussertések alkalmazását. A kormánykörök méltányolták is ezt a kérést és azért a közel jövőben nagy kereslet indul meg hussertés kanokban.

Aki sertést tenyészt, vagy hizlal, az többé-kevésbé ismerős a külföld igényeivel. Ha esetleg nem lenne, ugy az illetékes szakkörök, vagy a kereskedők mindenkor szívesen felvilágosítják arról, hogy Magyarország zsirsertés termelése túlméretezett a bel- és külföldi igényekhez viszonyítva. Belföldön azért korlátolt a piaca, mert a henteseknek nincsen elég pénzükhöz arra, hogy a nagy százalékban kitermelt „fehérarut“ rövidebb-hosszabb ideig raktáron tarthassák. Ez tehát a zsirosabb mangalica piacát máris befolyásolja.

A másik, veszedelmesebb dolog az, hogy a külföld nagyrészt Amerikából fedezi zsirszerűségét, tehát a zsirsertések értékesítése itt is korlátozva van.

A hussertés piac ezzel ellentétben sokkal szabadabb. Mert nézzük csak:

1. ha a hussertés 50 kg-os, ugy a nagy ünnepek előtt nagyon keresett áru — belföldön;
2. ha 60—70 kg-os, ugy a sonkagyárosok és finom hentesárúkészítők keresett portékája — szintén itthon;
3. ha 80—90 kg-os, ugy a „bacon“ gyáros veszi nagy előszeretettel;
4. ha 110 kg-os, ugy vámmentesen mehet Ausztriába, Bécsbe, ahol pedig szinte korlátlan az elhelyezési lehetőség;

5. 150—200—300 kg-os állatokat is ugy bel-, mint külföldön könnyen értékesíthetünk.

Most tegyünk súlybeli összehasonlítást:

Az 50 kg-os súlyt a mangalica $\frac{3}{4}$ —1 év, a hussertés 5 hónap alatt éri el;

a 75—80 kg-os súlyt a mangalica 1— $\frac{1}{2}$ év, a hussertés 6—7 hónap alatt éri el.

Hogy a mangalica 225 kg-os legyen, ahhoz legalább két év kell. A hussertésnek ehhez másfél év is elegendő.

Gyorsan nő a hussertés, tehát gyorsan forgatja a pénzt.

Természetesen nem szabad azt se elfelejteni, hogy a hussertés majdnem kétszer olyan szapora, mint a mangalica.

Kérdem tehát: kell-e még gondolkodnunk azon, hogy tartsunk-e hussertést? — Aligha.

Mindenesetre a két sertésfajta mai százalékos eloszlásának meg kell változnia. Egyenesen kizártnak tartom, hogy pl. Dunántul tulnyomórészt, ne hussertést tenyesszen és hizlaljon.

Az Alföld, vagy a Tiszántul az más! Szerintem ezeken a vidékeken vagy sohasem fog a hussertés-tenyésztés gyökeret verni, vagy csak nagy munkával. Az uradalmakról itt most nem beszélek, de a kisbirtokosok gondolkozásmódját ismerve, azt merem mondani, hogy a mai nemzedék még nem fog az alföldi kultursertésben sokat gyönyörködhetni.

Hogy képünk teljes legyen, meg kell említenünk, hogy téves az a felfogás, mely azt tartja, hogyha pl. a mangalicával ugyanugy bánunk, mint a hussertéssel, ugy ugyanazt az eredményt érjük el. Nem! Ez élettanilag lehetetlen. Óriási testtömegét egyik sertésfajta sem tudja elérni, még fokozott etetéssel sem.

Ebben a tekintetben kételyünk nem támadhat.

Az azonban könnyen lehetséges, hogy hibás tartás és takarmányozás által az angol sertés kiváló tulajdonságát kifejleszteni nem tudja.

Hiába vetek én tölgyfagagot, ha a csemetét nem öntözöm, gondozom, csak korcs marad az!

Hiába tartok fajállatokat, ha nem szeretek etetni!

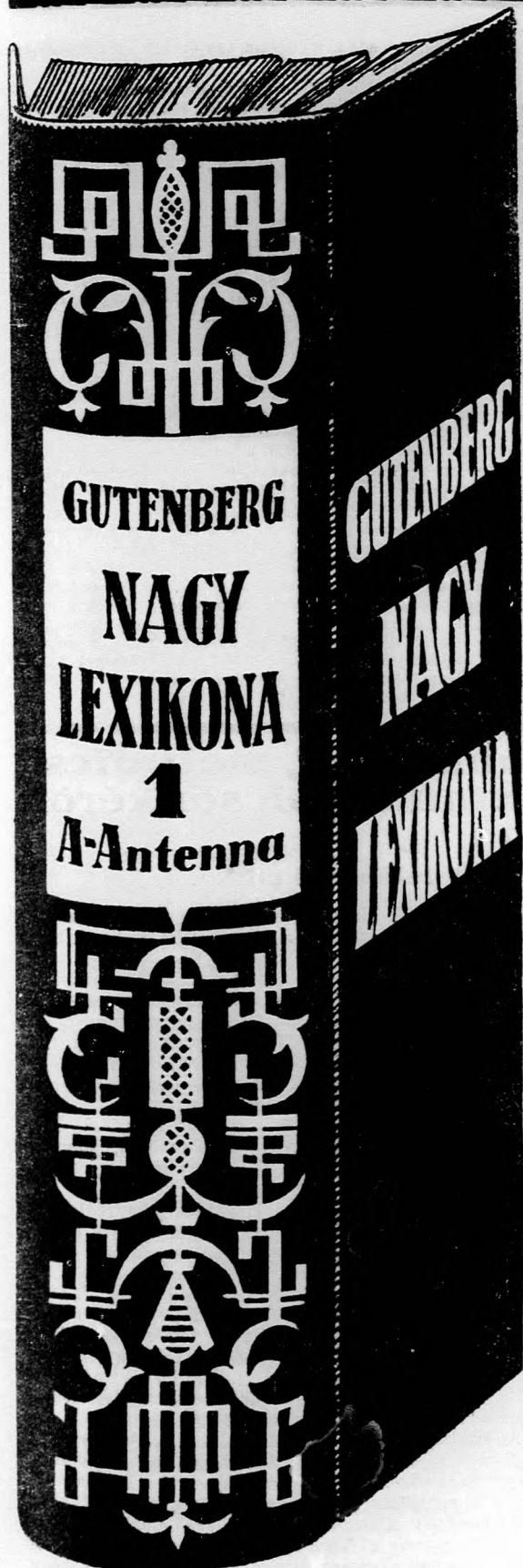
És itt elérkezünk a magyar sertés-tenyésztés legkényesebb pontjához. A magyar sertéstartó gazdák nem szeretnek etetni. Emiatt némely helyen még az aránylag igénytelen mangalica sem tud megnőni.

Tehát a hussertés-tenyésztés elterjedésének meggátolója a helytelen takarmányozás.

Apad az istállótrágyatermelés.

Az állattartás, állattenyésztés némely gazdaságban kevesebb hasznót hajt, mint a növénytermesztés, sőt mint a gabonatermesztés. Ezért — különösen a motoros talajművelés rohamos terjedésével — gazdáink ott nagy mértékben csökkentik állattalászükat. Csak hogy ha kevesebb az állat, még kevesebb lesz az istállótrágya, aminek eddig is szűkében voltunk. A talajerőfenntartást eddig istállótrágyakészletünk mellett műtrágyák használatával sikerült biztosítani. Amit nem adtunk meg istállótrágyával, azt pótoltuk műtrágyával.

Ma már azonban sok gazdaságban olyan nagy az istállótrágyahiány, hogy a műtrágya, — ha még olyan bőven használjuk is — nem fedezi a hiányt, sőt hatása a talajban rohamosan fogyó humusz elégtelensége miatt gyengül. A megapadt állatállomány miatt alomfelesleg marad, amit azonban korhadatlan állapotban nem lehet, — vagy legalább is igen körülményes — a talajba jutatni. Mielőtt ezt tennők, meg kell korhasztani, illetve ürülnék nélkül kell belőle az istállótrágyához hasonló anyagot, ugynevezett szalmatrágyát, mesterséges istállótrágyát készíteni. Ehhez elsősorban — az időközönkénti megöntözés céljából — víz kell. Ez azonban nem elég, mert nitrogénvegyületek hozzáadása nélkül a korhadás nem lesz rendes. Ezért nedvesítés és tiprás közben méz-nitrogént kell beleszórni és pedig 100 q szalmára 3—4 q-t számítva. Igy érlelve, 3—4 hónap alatt kitünő trágyánk lesz, amely azonban kevesebb foszforosavat tartalmaz, mint az istállótrágya. A foszforosavhiányt szuperfoszfát használatával pótolhatjuk, amelyből kat. holdanként és kétévenként 150—200 kg-ot kell elszórni, miáltal — főleg, ha talajainkat kitünően míveljük — állandóan nagy termékeket biztosítunk.

A könyv eredeti nagysága.

INGYEN

GUTENBERG NAGY LEXIKONA

Egy évi nagyarányú előkészítés után rövidesen megjelenik ez a nagy, legmodernebb, legújabb és rendkívül terjedelmes, magyar nyelvű **lexikon**. Elhatároztuk, hogy e lexikon nagy részét ingyen adjuk, tehát mindazok, akik az alant található szelvényt 10 napon belül a lent feltüntetett címre beküldik, **ingyen** kaphatják a kiadásunkban megjelenő

**Gutenberg
NAGY LEXIKONÁT**
körülbelül 20.000 hasábolddal terjedelemben, nagy lexikonalakban. Ezen lexikon több mint **tízmillió** szót tartalmaz és az illusztrációk száma is meghaladja a 10.000-t, közöttük többszáz többszintű képpel, művészi reprodukcióval és rengeteg térképpel. A képmelléletek a legfinomabb famentes műnyomó papíron vannak nyomva.

Az összes emberi ismeretek tára! A legújabb lexikonban — a legújabb adatok. Eddig a gazdag emberek álma volt — most mindenki megkaphatja! Ezt a lexikont ingyen adjuk, csak a hirdetésért és csomagolásért kérünk fizetéként 35 filléryi megtérítést. A szétküldés kéthetenként, a tényleges portóköltés megtérítése ellenében történik, avagy portómentesen vehető át kiadóhivatalunkban abban a sorrendben, ahogy a megrendelések beérkeznek. — Megadjuk mindenkinek a módot, hogy ezt a lexikont szépen és olcsón bekötte is megszerezhetik. Erről prospektusunk nyújt bővebb felvilágosítást.

Mindenemű pénzküldemény mellőzendő. Jelen ajánlatunk csak azokra a szelvényekre vonatkozik, melyek 10 napon belül beküldetnek:

Christensen és Társa

GUTENBERG

könyvkiadóvállalat
BUDAPEST,

IV., Váci-utca és Eskü-ut sarok
(ESKÜ-UT 3.)

Telefon: Aut. 874-66, Aut. 882-72.

SZELVÉNY.

227

Alulírott Gutenberg teljes, nagy **LEXIKONÁT** a fenti feltételek szerint ingyen kívánja. — Átvételi elismerést és szállítási értesítést kérek.

Név: _____

Lakhely: _____

Posta: _____

Külföldi címek az illető állam nyelvén közlendők.
Feltétlenül jól olvasható aláírást kérünk.

Apró jó tanácsok.

A vetőmag csiraképességét úgy határozzuk meg, hogy 100 magot kiolvasunk és állandóan nedvesen tartott homokrétegre vagy itatóspapírokra egyenletesen elosztjuk. Ha a berendezés meleg szobában áll, akkor egy hét múlva már csíra tör elő a magyokból. Ahány mag kicsírázott, annyi százalék lesz az illető mag csiraképessége.

A borospincében ne tartsunk semmi olyan anyagot, mely romlékony s amelynek szaga a pince levegőjét ronthatja. (Zöldség, káposzta stb.) A bor ugyanis nagyon kényes anyag. A pince szellőztetése, különösen a fejtések előtt, fontos, hogy a fejtéskor csak tiszta, egészséges levegő juthasson a borba.

A borjút szoptassuk az első héten naponta 5–6-szor, a második héten 4–5-ször és csak a harmadik héten térjünk át a napi háromszori szoptatásra. Eleinte azért kell oly sűrűn a borjút anyja tőgyéhez bocsátani, mert ekkor még gyomra igen kicsi, egyszerre keveset tud felvenni. A ritkán eszközölt szoptatás mellett tehát sokat koplal a borju s nem használódna ki nála az első hetek a fejlődésre, mikor a borju legkevesebb tej árán jól fejlődik.

A gyümölcsfák gyökérgolyvája újabban sok falkolában mutatkozik. Főleg fiatal alma- és körtecsomók gyökereinek kisebb-nagyobb, borsószemű diónagyságú növekvő gumószerű kinövések támadnak, melyek később esetleg öklönagságig fejlődnek. A golyvák rész belseje elkorhad, a fa növekedése pedig tetemesen visszamarad. Minthogy okozója egy baktériumfaj, vásárláskor jól megnézzük a gyökeret és ne vigyünk kertünkbe fertőzött anyagot.

Sertéshizlalásnál egyik uradalomban egy éves mangalicák beállításakor jól bevált adagolás: I. hónapban fejenként és naponként 0,75 kg. árpa és 0,75 kg. korpa; a II. hónapban 1,4 kg. árpa és 0,6 tengeri; a III. hónapban 1,5 kg. árpa és 1,5 kg. tengeri; a IV. hónapban 1,2 kg. árpa és 2,3 tengeri, az V.

hónapban ugyanaz; a VI. hónapban (az étvágy csökkenésével) 1,1 kg. árpa és 2,1 kg. tengeri.

A kerti szamócát ne iltessük árnyékba, mert ez is akkor terem nagy és zamatos gyümölcsöt, ha sok napfényben van része. Tévednek, akik azon hitben iltetik árnyékba a szamócát, hogy az erdő árnyékában terem a legzamatosabb szamóca; legszebb és legjobb epret az alacsonyfüvű erdei tisztásokon lehet gyűjteni.

A só ne hiányozzék az istállóban, mert ez háziállataink életműködéséhez feltétlenül szükséges. Jászolhoz kötött állatainknál az abrak közé keverjük az őrölt sót. Egy kifejlett szarvasmarhának adjunk naponta 2–3 deka sót; a sertéseknek 1/2–1 deka, a juhok 0,6–0,8 deka só a napi adagja. A ló is nagyon hálás lesz 1–3 deka napi sóadagért. Ha szalmát, gyökönvényeket, hüvelyesmagvakat etetünk, akkor növelni kell a sóadagokat!

A gyűrűsbetegség egyike a burgonya legveszedelmesebb betegségeinek. A gyűrűsbeteg gumó nehezen hajt ki, csak satnya, beteges, aprólevelű bokrot növeszt és gumót alig nevel. Arról lehet felismerni, hogy a beteg gumó metszetsíkján sötét gyűrűk láthatók. Ezért iltetésre csak teljesen egészséges gumókat használjunk. Megbizonyosodás céljából a vetőgumó egy részét vágjuk fel. Nyár derekán a burgonyaföldről távolítsuk el a gyanús, fonnyadt töveket. Amely burgonyaföldön fellépett, arról vetőmagot ne szedjünk!

Bizonyos madarak a káros rovarok milliói petéit, lábját és hernyóját pusztítják el. Mikor azonban réteges ló fedi a talajt és vastag zuzmara a fák, akkor e hasznos jószágokat az éhínség fenyegeti. A gazda saját érdekében mentse meg őket ilyenkor olyképp, hogy etető deszkákra szórjon ki némi eleséget: kender-, napraforgó-, tük-, dinnye-, salámagot, továbbá fagyut, hájat, husvagdalékot. A magevő madarak számára gabonaocsut, kölest vagy fűmagot nyújt-hatunk. Kenyérmorzsalval ne etessünk, mert nedves időben beteged és így hasmenést okoz.

Megbélyegezték a Róth-bankházat, mely olcsó kölcsön helyett pert akasztott a kölcsönkérők nyakába

Teljes sikerrel járt a „*Vasárnap*” leleplező cikke.

A *Vasárnap* január hó 5-iki számában megirtuk, hogy ki a falvakból a nyomorúság és hiszékenységek piócáival, akik pénzt, kölcsönt ígérnek s pert akasztanak népünk nyakába. A „bankház” nevét nem irtuk ki, mert meg akartuk várni a magyar bíróság ítéletét. Ez az ítélet a napokban megjött. A budapesti Róth-bankházat (V. ker., Vilmos császár-ut 45.) — ők voltak azok, akik olcsó kölcsönt ígérő hirdetésekkel, levelezőlapokkal, körlevelekkel árasztották el a magyar falvakat — a bíróság elutasította a szegény emberek ellen beadott keresetével, mert az a jó erkölcsökhöz ütköző cselekedet volt. Ezt pedig a törvénynek büntetni kell.

Ez az ítélet teljes elégtétel a *Vasárnap*-nak, mert mi voltunk az elsők, akik cikkünkben felhívtuk az ország figyelmét, hogy mi történik a falvakban. S a *Vasárnap*-nak volt bátorsága odakiáltani a falusi népnek, hogy verje ki ezeket az embereket a faluból, amikor nyomorúságainak közepette, tudatlanságát saját önző céljaikra használják ki. De megírta azt is, hogy az igazság ereje sörpörje el őket, mert megérdemlik.

Ami megjövendültünk, a beteljesedett. S hogy ma már a Róth-bankház üzelmeit a bíróság is elítélte, ez a *Vasárnap*-nak köszönhető, amely odaállt a félrevezetett s becsapott kisemberek oldalára mellé. Nem tehetünk mást. Mert hisz minden sorunkat, minden betűnkét a falu népe, a kisemberek védelmében írjuk s soha sem mártottuk tollunkat a tintába úgy, hogy ne az igazságos ügyet szolgáljuk volna. Most sem hallgattunk. És a *Vasárnap* szava eljutott az igazság templomába is, ahol könyörtelenül elutasították a Róth-bankházat, a hiszékeny emberek vámszedőit. A bíróság ítelt s sok száz magyar fellélegzett. A bíróság ítelt s a Róth-bankház fölött megdőrdült a bün-

tetés villama. A bíróság ítelt s szava végigszárgult a magyar falvak ezrein, ahol a félrevezetett emberek megkönnyebbülnek.

A furfangos üzletre az igazság épületében reásütöttek a tüzes bélyegzőt, hogy mint a belpoklost messze elkerülje a falu népe. Szavunkat álltuk, ott voltunk a tárgyaláson. Tizenöt-husz kis falusi ember jelent meg a Róth-bankház perlése folytán. Százötven-négyszáz pengőig terjedő állítólagos költségek megfizetéséért perelték Róthék ezeket a derék magyarokat.

Amikor a kisemberek panaszait az ügyvédek meghallgatták, az a jogászai közvélemény alakult ki, hogy a bíróság az ilyen üzelmeket nem részesítheti jogvédelemben.

A tárgyaláson az alperes kiscgazdák ügyvédjei azt kérték a bíróságtól, hogy az összes pereket tegye át a büntető törvényességhez. A bíróság azonban magánjogi szempontból letárgyalta a pereket.

Mindjárt kiderült az igazság, az első pernél. A bíróság felszólította a Róth-bankház képviselőit, hogy igazolják, hogy vajon mit tett a kölcsön folyósítása érdekében. A „bankház” képviselője akadozva felelt a bíróság kérdéseire. Felmutatott ugyan egy pár levelet, azt azonban, hogy a kölcsön megszerzése, az olcsó kamat biztosításáért bármit is tett volna, igazolni nem tudta.

A budapesti központi járásbíró csakhamar átlátott Róthék szitfáján s meghozta ítéletét, mely kimondja, hogy az ilyen követelés bírói védelemben nem részesülhet, mert az a megállapodás, illetve az a megbízó levél, amit a Róth-bankház aláíratott — a jó erkölcsökhöz ütközik, nem lehet ugyanis a fennálló jogszabályok mellőzésével és a jó erkölcsök ellenére olyan megállapodást kötni, hogy

a megbízottak a megbízótól horribilis (igen nagy) jutalék, költség és munkadíj jár az esetben is, ha a megbízó érdeklődésében semmit se tett."

Ez a bírói ítélet, mint a villám ugy csapott le Róthékra. Rögön igyekeztek a pereket visszavonni, de most már a kiszagzák követelték annak egyenkénti tárgyalását, hogy a Róth-bankházat minden egyes esetben bélyegezze meg a bíróság, mint olyant, mely a nehéz gazdasági időkben tudatosan megtevesztette a falusi népet.

A bíróság ítélte a Róth-bankház fölött. Ítélete szent és sérthetetlen. A bírói szegénybélyeg már ott diszeleg a Róth-bankház homlokán. Az igazság szava legyűrte a hamisságot. A tanulság belőle azonban az, hogy a falu népe a jövőben legyen óvatosabb: ne higgyen minden kölcsönigérőnek s ne üljön fel a hangzatos jelszavaknak, mert úgy jár, mint ezek a becsületes, egyszerű emberek, hogy kölcsönt keresnek s pert kapnak helyette. A járt utat járatanért sohase hagyja el, amikor ott vannak az O. K. H. fiókjai, ahol ilyen meglepetések nem érik a falusi embert — mert könnyen az árokba fordul. Hogy pedig a Róth-bankház is elvette méltó büntetését, ez a Vasárnap elvitázhatatlan érdeme.

Kanizsai Lajos.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG GAZDATÁRSADALMI HIREK

Akeió a kamatuzsora és a pénzügyönkök garázdálkodásának letörése érdekében.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara (Kaposvár) a kamatuzsora letörése érdekében átrít a Magyar Nemzeti Bank és a Magyar Pénzügyi Központ elnökségéhez és arra kérte, hogy a pénzügyintézet ügykezelésének és üzemeltetésének vizsgálata kapcsán terjeszkedjenek ki különös figyelemmel és gondallal azok kamatfelszámításaira és alkalmazásuk a legenergiusabb megtorlást olyan intézetekkel szemben, amelyek a hitelt igénylő gazdaközönség szorult helyzetét kihasználva, túlmagas kamatok felszámításával károsítják egyfelől a hitelt kereső gazdákat, másfelől erkölcsi kárt okoznak a gazdatiszadalmi bizalmát évtizedek óta élvező szolid vidéki pénzügyintézeteknek. A lelkiismeretlen pénzügyönkök üzelmének megakadályozása érdekében pedig a kamara átrítatban kereste meg a kerületéhez tartozó vármegyei alispáni hivatalokat, hogy vonják be a közönségi és körjegyzői kart abba a felvilágosító munkába, amely azt célozza, hogy a kiszagzák ne szoruljanak felesleges módon a kölcsönöket lehetetlenül megdrágító pénzügyönkökre, hanem a jegyzői kar útján irányítottan közvetlenül a pénzügyintézetekhez és hitelközvetítőkhez, hogy ekként sziljon meg az a tévhit, hogy ma már kölcsönt kapni másképp nem lehet, mint a költséges ügyönköi közreműködés igénybevételével.

Adóügyi-számvetési tanfolyamok.

A könyvelésnek a kiszagzák szempontjából is multhatlan szükségessége arra indította az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara (Kaposvár) vezetőségét, hogy azon községekben, ahol legalább tizenöt kiszagza jelentkező van, a téli hónapok alatt ingyenes adóügyi-számvetési tanfolyamot rendez. A tanfolyam célja főként a gazdasági számvetés fontosságának ismertetése, megkedveltetése és a kis üzemek minél szélesebb rétegében való elterjesztése. Az 1930. év telén Zalavármegyében Orosházy és Zalaapáti, Somogy megyében Gyékényes, Tolnavármegyében Döbrököz, Bátaszék és Nagydorog községekben lesznek tanfolyamok.

Mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyam.

A földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszter rendelkezése megfelelően az Országos Magyar Gazdasági Egyesület legközelebbi traktorkezelői tanfolyama 1930 február hó 13-án kezdődik a M. kir. Állami Felsőiparisiskolán (Budapest, VIII., Népsszínház-u. 8.). A tanfolyam célja, hogy megismertesse a traktorok működését, helyes kezelését, karbantartását és kihasználását s ezzel kapcsolatban az okszerű talamivetés alapvető ismeretét. A traktorra vonatkozó tananyagot kívül ismeretnek fogják a cséplőgépek, üzemi karbantartását és a vetőmag-

tisztító gépek kezelését. A tanfolyam időtartama husz tanítási nap, egész napi oktatással. Az oktatás előadásokból és gyakorlatokból áll. A tanfolyam hallgatója lehet minden tizennyolcadik életévét betöltött egyén, aki a traktor kezelésével vagy vezetésével kíván foglalkozni. Sikeres vizsga után a hallgatók bizonyítványt kapnak. A jelentkezések levél formájában intézendők a OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.), 15 pengő beíratási és tandíj egyidejű beküldésével. Jelentkezési határidő 1930. február hó 1.

Kitüntetett a kormányzó egy számadó gazdát. Horthy Miklós kormányzó a magyar ezüstéremmel tüntette ki Horváth-Tömböl János számadó gazdát, aki ötvenéves éve áll az Esterházy hercegi hitbizomány szolgálatában. A díszes kitüntetést Kapuváron, a község házában, vitéz Simon Elemér soproni főispán adta át a számadó gazdának, akit Esterházy Pál herceg értékes házhellyel ajándékozott meg hűségessé szolgálata jutalmául.

Országgraszoló gazdálakodalm Debreccenben. Nagy István ondódi gazdálakodalm a napokban esküdték örök hűséget Koröcs Julianna kismarsi leányuk. Az esküvő napján fölpántlikázott díszes lovasbendérium vitte a menyasszonyt Debreccenbe az ottani anyakönyvi hivatalhoz. A vőlegény harminchat kilométert kocszított, hogy menyasszonyát elkísérje a debreceni anyakönyvvezetőhöz. A polgári esküvő után a fiatal pár lovasbendériumtól kísérve, rezess banda hangjai mellett hajtott vissza Ondódra, ahol országgraszoló nagy mulatozás várta a lakodalmasokat. A debreceni polgárok megjegyzése szerint, békeldök óta nem volt ilyen nagy lakodalom a Hajdúságon.

Hármas esküvő egy zalai családban. Horváth Mihály bánokszentgyörgyi gazda három legény fia Mihály, György és István egy napon esküdtek örök hűséget választottjuknak, a bánokszentgyörgyi templomban. A hármas esküvő mult vasárnap nagy ünnepség között zajlott le Horváth gazda házában.

Mellbelőtte magát nagybátyja holttesténél. Kronberger Zsigmond fővárosi fakereskedő január hó 13-án Budapesten hirtelen elhunyt. A kereskedő unokaöccse Kronberger József a haláleset után néhány perccel öngyilkosságot kísérelt meg, nagybátyja holtteste mellett. Kronbergernek jól menő vállalatuk volt, amely azonban a legutóbbi időkben fizetési zavarokkal küzdött. Amikor Kronberger József meghallotta, hogy bátyja hirtelen meghalt, attól félt, hogy az összes anyagi gondok majd őt terhelik és ezért kísérelte meg az öngyilkosságot.

Notterpeck és Mokossényi

orvosi műszer- és kötszer-üzem

BUDAPEST,

Fő üzlet:

VIII., József-körút 31/b.

(Kölcsy-utcai oldal)

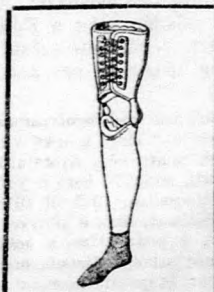
Telefon: József 414-35.

Üzem:

VIII., Német-utca 28. sz.

Mindennemű speciális:

Művegtagok
Tehermentesítő gépek
Műkarok
Műkezek
Testgyógyító
Modern és egészségügyi
haskötők

Magyarországon a speciális alumínium-műlékek egyedül készíthetők.

Sérvkötők
Ludtalp-betétek
Orthopéd-cipők
Gummi-harisnyák
Kötészek
Fűzők

Boldogságom.

*Alacsony kunyhóban az én lakásom,
Mégis ki irhatná le boldogságom;
Míg a munkából este hazatérek,
Várnak reám otthon forró ölelések.
Feleségem, s fiam, nyakamba borulnak,
Arcomra kétfelől forró csókot nyomnak.
Amidőn megcsókolt szeretett családom.
Azonnal elhagyott minden fáradtságom.*

KAMU PÉTER (Szaporca.)

Tápay József jázszentlászlói községi bírót örökös taggá választotta Pestvármegye. Pestvármegye törvényhatósági bizottsága január hó 14-én tartotta az idei évben első rendes évnegyedes közgyűlését, amelyen a bizottsági tagok nagy számban vettek részt. Elsősorban a törvényhatóság husz örökös tagjának számát egészítették ki kettővel és pedig egyhangulag örökös tagokká választották Agoraszó Tivadart, Pestvármegye ny. alispánját, valamint Tápay József jázszentlászlói községi bírót, kisgazdát. Ezzel a választással, mint a főispán megállapította, a kisgazdatársadalm egyike értékes, mintaszerű tagját kívánva a közgyűlés kitüntetni, egyuttal az osztályok között a megértést szolgálni. A tárgysorozat második pontjaként a felsőházi rendes tagválasztás szerepelt. Pestvármegye 37 országgyűlési képviselőt küldött összesen a parlamentbe és ennek megfelelően 8 felsőházi tagot áll jogában választani, másik 8 póttaggal együtt. A szavazás eredménye szerint Wekerle Sándor pénzügyminiszter is rendes felsőházi tag lett.

Az osztályorszájték huzása. Az elmúlt héten zajlott le az osztályorszájték negyedik osztályának huzása. Az első napon 30.000 pengőt nyert: 59561. 5000 pengőt nyert: 44248. 3000 pengőt nyert: 76773. 2000 pengőt nyertek: 5359 44120 64642 75755. 1000 pengőt nyertek: 12671 18529 406806 64522 66841 68739 72260. 500 pengőt nyertek: 2464 4834 9078 22827 36018 47524 65432 66399 69009 72846 83201. Ezenkívül kihuztak még 300 pengős és 150 pengős nyereseményeket. A második napon 15.000 pengőt nyert: 72578. 10.000 pengőt nyert: 39907. 2000 pengőt nyert: 64508. 1000 pengőt nyertek: 169 47465 80629. 500 pengőt nyertek: 2312 29058 29227 36858 51420 57615 61496 64843 82747. Ezenkívül kihuztak még 300 pengős és 150 pengős nyereseményeket. Az ötödik osztály huzása február hó 18-án kezdődik.

Szekeres László dr. előadása az olasz gabonaháborúról, Nagykorösiön. Január hó 18-án, szombaton este, a nagykorösi városi népművelési mozgósínházat zsufolásig megtöltött több, mint ezeröttszáz főnyi közönség előtt tartotta meg Szekeres László író, a Faluszövetség főtitkára, második előadását a *fasiszta Olaszország gabonaháborújáról*. A közönség soraiban megjelent Vargha György dr. városi tanácsos, Tóth József gimnáziumi tanár, Bánóczy Endre helyettes igazgató, Fekete Béla író, Takács Mihály címzetes püspök, plébános, Gál Ferenc járásbírósi elnök, Jó Imre nyugalmazott gimnáziumi igazgató, Kovács Zsigmond tisztii főorvos, Kovács Endre ügyvéd és sokan mások. Galántai Fekete Béla író hazafias és lelkes bevezető beszéde után Szekeres László tartotta meg mindvégig érdekes és lebilincselő előadását. A rendkívül nagy tetszéssel fogadott előadás után a *Róma* című film bemutatása következett, végül befejezésül Fekete Béla közönségre meg Szekeres László dr.-nak a minden tekintetben kimagasló előadását.

Kádár Lajos felhívása hadifogolytársaihoz. „A magyar hadifogoly élete Ázsiában” című munkám teljesen készben van, azonban szegénységem miatt nem nyomtathatom ki. Felkérem tehát azokat a *taskenti, troickói, borzovkai, tockói, verchnyudinszki* stb. orosz táborokban 1915-től 1918-ig velem szünetelt volt hadifogoly-bajtársaimat, akik e könyvet megrendelni óhajtnak, megrendeléseiket, a *pénz előzetes beküldése nélkül*, lehetőleg sürgetően megenni sziveskedjenek, hogy elegendő megrendelés esetén munkámat kinyomtathassam s a megrendelőknék négy pengő utóvetételezése mellett megküldhessem. Megrendelések az alábbi címre küldendők: *Kádár Lajos ny. áll. ikt. ig. Mende, (Post m.).*

Darányi Kálmán a budapesti református egyház-község gondnoka. Január hó 17-én, pénteken este a református teológia budapesti székházában iktatták be tisztebe a budapesti református egyházközség új gondnokát, Darányi Kálmán dr. miniszterelnökségi államtitkárt. Róvasz László püspök beszéde után Darányi Kálmán letette a szokásos esküt, majd pedig magasszárnyalású székfoglaló beszédet mondott.

Az új esztendő nagyszabású irodalmi szenciációt hozott a magyar közönségnek. Minden családnak szinte nélkülözhetetlen segédeszköze egy nagy és modern lexikon, amelyből ismeretelt kiegészítheti, vagy egy szót, amelynek fogalmával nincsen tisztában, kikeres. Eddig ezeknek a lexikonoknak a beszerzése oly sokba került, hogy ez a nehéz viszonyok között nem állott mindenkinél módjában. A Gutenberg könyvkiadóvállalat, amely már számos hézagpótló művel lepte meg a magyar olvasóközönséget, hatalmas vállalkozásba fogott, aminek az a célja, hogy lehetőleg minden család könyvtárába eljuttassa a nagyszabású és a legújabb tudományos és egyéb ismereteket tartalmazó modern nagy lexikont. A *Gutenberg Nagy Lexikona* körülbelül huszezer hasábolalnyi terjedelemben, nagy lexikonokhoz hasonlóan fog megjelenni. A mű több mint tízezer szót tartalmaz és több mint tízezer illusztráció fogja ékesíteni, közöttük több száz többszínű kép, művészi reprodukció és tömördek térkép. A képmellékleteket a legfinomabb famentes műnyomópapíron nyomják. Ingyen kaphatja meg ezt a nagy teljes lexikont mindenki, csak a hirdetésért és csomagolásért kell 35 fillérnyi megtérítést fizetneként fizetni. Ugyanez a mű szép és olcsó bekötésben is meg fog jelenni. A magyar olvasóközönségnek tehát csakhamar módjában lesz, hogy ezzel az egész emberöltőre szóló művel díszítse fel saját lakását, vagy lepje meg rokonait, barátait. Az ilyen nagy lexikon valóságos jó barát a háznál, akitől mindig böles tanácsokat lehet kapni.

Halált kapott a zicsi rablógyilkos. Láng Ferenc gazdálkodó Zics községben kalapáccsal meggyilkolta Halzinger Jánost és feleségét. A gyilkosság elkövetése után Láng kifosztotta az áldozatok lakását és elmenekült. A rendőrség rövidesen elfogta és a gyilkos bűnperét most tárgyalta a kaposvári törvényszék. Láng a főtárgyaláson tagadta, hogy előre megfontolt szándékkal ölte meg a Halzinger házaspárt. Elmondta, hogy be akart törni a gazdához, de amikor rajtakapták, legyilkolta Halzinger és feleségét. A törvényszék a védő meghallgatása után Láng Ferencet kötélt általi halálra ítélte.

Levélben is lehet piócát küldeni. Olaszországba. Az olasz postalgazgatás megengedte, hogy Olaszországba, Magyarország területéről élő piócákat ezentul levelepostai küldeményben is lehet szállítani. A piócákat vászonzacskóba kell helyezni, a zacskót mohával körülvenni és hártypapírba burkolva erős fatartályba kell zánni.

Valóságos megváltás a szenvedő emberiség részére a poholy-könnnyű alumínium műláb. Ez a legnevesebb bel- és külföldi orvosok véleménye szerint is anatómiailag a legtökéletesebb. Sok évi kül- és belföldi kísérletezés után sikerült ezt a kitűnő gyártmányt a cégnél tökéletesíteni annyira, hogy annak, akit a sors csapása vesekéjére kényszerített, igazi segítséget jelent. Nem fáraszt, nem horzsol, rugalmas, ~~szilárd~~, a térdcsukló golyós csapágya cserélhető és ami különösen elismerést érdemel: nem török és a külföldi gyártmányoknál jóval olcsóbb. Ennek a műlábának nagyszerű konstrukciójáról a cég tájékoztatója ad mindenben kellő felvilágosítást, amelyben olvasóink megtalálhatják a másrészt ~~műlábak, műkarok, az összes járópáncsok, a gyógyítók és háskötők, valamint ludaltáborok leírásait is.~~ Sok elismerőlevél és hálalrat igazolja a cég munkásságát. Akinek új művégtagra vagy bármily más készülékre van szüksége, forduljon bizalommal Notterpeck és Mokossényi orvosi műszerész és kötszerész céghez (Budapest, VIII., József-körút 31/b).

Gyilkosság egy pesti szállodában. Január hó 17-én éjszaka, Budapesten, a Conti-utca egyik szállójában Vár Gyula 'mészáros' meggyilkolta Guth Margit huszonhét éves rendőri feleségét alatt álló nő. A férfi konyhakéssel támadta a lányra és négyeszer egymásután beleszúrta. Vár kihallgatása alkalmával előadta, hogy szerelmes volt a lányba, akit feleségül akart venni, de az folyton csak pénzért zsarolta. A gyilkosság előtt összeveszték, verekedés közben a lány kitolta a mészáros egyik szemét, mire az négy késszurással meggyilkolta szeretőjét. A rendőrség Vár Gyulát letartóztatta.

Esterházy Pál herceg — József-kormányzó. Soós Géza gazdasági főtanácsos, az Esterházy-hitbizomány kormányzója, elhunyt alkalmából a hitbizomány jelenlegi ura, Esterházy Pál herceg dr. levelet intézett a hitbizomány tisztikarához, amelyben legnagyobb elismeréssel emlékezik meg elhunyt kormányzója érdeméről. A levél végén közli, hogy a József-kormányzói tisztséget nem tölti be, hanem annak munkakörét saját maga látja el a jövőben.

Uj községek. A belügyminiszter a Pest vármegyébe bekelezett Soroksár község határához tartozó Soroksárpéteri nevű határrésznek önálló nagyközséggé való alakulását megengedte és az új község nevét ideiglenesen Soroksárpéteri-ben állapította meg. A Zala vármegyébe Zalaköveskut és Nemesbükk községek egyesítéséből keletkezett község nevét a belügyminiszter Nemesbükk névben állapította meg.

Ezüst- és aranyérem legjobb áron, kényszerkölcsönt, Nemzeti Bank vagy bármilyen részvényt tőzsdei áron vásárol **Burnabank**, Budapest, Nádor-utca 26. Tőzszéddel szemben. A „Vasárnap” előfizetőinek díjtalanul válaszol minden e szakmába vágó kérdésre.

A prágai sonka dícsérete — hazafiatlan cselekedet. Singer József és Singer Aurél kereskedő néhány hónappal ezelőtt körlevelet intézett a vidéki kereskedőkhez és szövetkezetekhez, amelyben hangos reklámot csapott a csehek által készített prágai sonkának. A cég magyartalan eljárása ellen Komáromi János író az egyik naplópapban cikket írt, amelyben azt állította, hogy hazafiatlanság olyan cikket reklámozni, amelynél mi magyarok olcsóbban jobbat is termelünk. A Singer-cég sajtóper indított Komáromi János ellen, a bíróság azonban felmentette az író, azaz a megokolással, hogy valóban nem hazafias cselekedet az, melyet a cég a cseh sonka túlzott hirdetésével elkövetett.

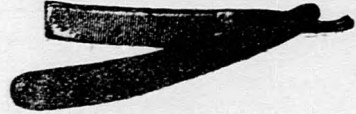
Rheuma ellen biztosan és bámulatosan gyorsan használj a Juno szesz és kenőcs. Czakó, Bp., VI., Király-u. 90. Ára 11 pengő.

A veszett kutya bőrét sem szabad érinteni. Az elmúlt hetekben történt, hogy Popovics József szatmárnémeti tímárinas egy kutyaőr kikészítése alkalmával veszettségűt kapott. Amint később kiderült, a kidolgozott bőr veszett kutya bőre volt és a szerencsétlen tanonc a bőrtől kapta a súlyos fertőzést, amibe néhány nap alatt meghalt. A szomorú esetben kapcsolatban az egyetemi Pasteur-intézet figyelmeztetést bocsátott ki, amelyben felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a veszettséggyanus kutyáktól mindenfélképpen őrizkedjék. A veszett kutyának nemcsak a harapása, hanem a bőre is fertőzőképes, sőt amint a figyelmeztetés megállapítja, a veszett kutyától megnyúlózott, vagy pedig érintett dolgok is halálosan megfertőzik az embert.

Harmínckét millió autómobil van a világon. Az amerikai autók klub közlése szerint a világ autómobilja 1929. év végén hozzávetőleges számítás szerint harminckét millió darabot tett ki. A világ összes autójának nyolcvan százaléka az amerikai Egyesült Államok lakóinak tulajdonában van. Európában az összes autók tizenhét százaléka van, a maradék három százalék pedig Ausztrália, Ázsia és Afrika között oszlik meg.

Agyvértódlás, szívszorogás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által igen sokszor megszüntethető. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a Ferenc József víz a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. A Ferenc József keserűvíz gyógy-szertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Villanyerőre berendezett homoru borotva köszörülés

Angol és solingeni finom acéláru raktár
FLASNER LAJOS kézműves és
 műközőüzlede
 Budapest, VIII., József-körút 17. szám.
 Köszörülés és javítás olcsó áron. Lányírgépek javítása és eladása.
 Vidéki rendeléseket 24 órán belül eszközöl.
 Ezt a hirdetést vágja ki és vásárlásnál mutassa be. Kedvezményben részesül

Két és fél évi fogházat kapott a solti mozi. Emlékezetes olvasóink előtt, hogy 1928 március 18-án Soltan az általános lpartestület székfőnöke bormalmas mozzitást volt. Sebastyén Ferenc budapesti magántisztviselő oktató filmet mutatott be és a filmbemutató közben tűz ütött ki, amelynek során hét ember elégett. Sebastyén Ferencet a kalocsai törvényszék a tüzeset miatt egy évi és nyolc hónapi fogházbüntetésre ítélte. A mult héten megtartott főtárgyalás alkalmával a budapesti ítélőtábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és Sebastyént tüzvész okozás vétségé és gondatlanság által okozott többrendbel súlyos testiértes miatt két évi és hat hónapi fogházbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott felebbezést jelentett be.

Gyilkolt egy orosz fogoly. Druba Trichon orosz hadifogoly a háború után a somogy megyei Gige községben telepedett le. Druba mult hétfőn összeveszett a vele vadházasságban élő özvegy Bakó Jánosnéval. Az asszony a veszekedés után ott akarta hagyni a házat, de Druba az asszony után szaladt és zsebkését kétszer az asszony hátába mártotta. A gyilkos orszót letartóztatták és bezárástolták a kaposvári törvényszék fogházába.

Elefánt született a budapesti állatkertben. Január 13-án reggel a székesfővárosi állatkert 19 éves indiai elefántja elefántfűszőt hozott a világra. Az állatkert vezetősége már hetek óta izgalommal várta a kis elefánt megszületését. Az anyaelefánt az ellés után félórával ormányával ide-oda cibálta újszülöttjét, majd lábával rugdosni kezdte s csakhamar szétápost a fejét. Az állatkert alkalmazottai tetelentlenül állottak a vérengző vadállat ketrece körül s nem merték az elefántot megfékezni, mert az emberlelbe került volna. Az elhullott kis elefánt magassága 86 centiméter, hossza ormánya nélkül 100 centiméter, testsúlya 83 kilogramm. A kis elefánt hullája a Nemzeti Múzeum állattárába került.

Kilkerült egy öregasszonyt az autó és hat embert elgázolt. A kassai törvényszék mult héten ítélkezett az 1928. júliusában a kassai F5-utcán történt bormalmas autógázolás ügyében. A kassai autóklub Kassa-tátrai versenye alkalmával Oelachlagger István kassai kereskedő autómobiljával a F5-utcán hat embert halálra gázolt. A szerencsétlenség úgy történt, hogy amikor az autómobil teljes sebességgel végig robogott az utvonalon, egy öreg asszony akart átszaladni az elzárt uton. Oelachlagger, hogy a gázolást megelőzze, hirtelen elfordította a kocsi kormánykereket és az autó ennek következtében a járdára szaladt, ahol tizenegy embert elütött. A törvényszék Oelachlagger felmentette az emberölés vádjá alól és elrendelte szabadlábra helyezését.

Huszezer pengőt esaltak ki a cigányok egy falusi asszonytól. A székesfehérvári királyi törvényszék a napokban tárgyalta Bihar Józsefné cigányasszony ügyét, aki Geszler Józsefné móri asszonytól néhány év leforgása alatt huszezer pengőt esalt ki. A cigányasszony azt mesélte Geszlernek, hogy az asszony pénzében öt mázsa aranyat őriznek a szellemek, s a szellemeket csak ő képes hatalmával elhessegetni az aranyról. A cigányasszony éjjeli találkozóra hívta Geszlernek a temetőbe, ahol a sírok között elbújt cigányasszonyok valóságos boszorkányünnepet rendeztek. A hiszékeny Geszlernek teljesen a cigányasszony és társai hatalmába került, lassanként eladogatta földjét s minden pénzét Biharinének adta. A törvényszék a csaló cigányasszonyt három évi börtönrre, férjét pedig nyolc havi börtönrre ítélte.

Patkányok, egerek és mezel egerek irtására legjobban ajánlható a „Ratinol” irtóanyag, mely fertőző betegséget plántál az illető állatfaj közé és gyökeresen kiirtja. Más állatra vagy emberre nem ártalmas. Ugyanitt beszerezhető „Russin”-féle sváb, rusznl, hangya-, csótány-irtószerek is. Postaszéki küldéssel hely: **Batinol laboratórium, Budapest, VII., Murányi-utca 26.**

Pek IGEN OLCSÓ MERT

1 kg Pek LEGENDÓ

EGY FELNŐT SERTÉS 200 NAPI ADAGJÁRA
 EGY MALAC 400 000 NAPI TEREDŐ ADAGJÁRA
 100 TOJÁS BAROMFI 3 HÓNAPI ADAGJÁRA
 EGY VEMHES TEHÉN VAGY KANCA 2 HÓNAPI ADAGJÁRA
 EGY VEMHES KOCA 3 HÓNAPI ADAGJÁRA
 EGY BORJÚ VAGY EGY CSIKÓ 3 HÓNAPI ADAGJÁRA

**FILLÉRES BEFEKTETÉSSSEL SOK
 PENGŐS HASZNOT HOZ**

SZIVÁRVÁNY.

A látjátatlanná vált libacomb.

Gyuri roppant szerette a sült libát. Nagyon természetes tehát, hogy libapecsenyés ebédek alatt elkövetett mindent, hogy porcióját valamiképpen megtoldja legalább egy fél darabbal.

A liba egyik combját az édesapja fogyasztotta el, a másik combját pedig az édesanyja rendszerint az öccse, Jancsi tányérjára tette.

Gyuri azon mesterkedett, hogyan tudná Jancsi tányérjáról a combot kicsempészni úgy, hogy ne vegye észre senki.

Jancsi nagyon lassan evett, Gyuri már régen elfogyasztotta a maga részét, amikor Jancsi még a felénél tartott.

Azt is tudta Gyuri, hogy az öccse rendkívül hamar elneveti magát. Ha pedig ebéd alatt elneveti magát, akkor az apjuk, mint illetleneket, menthetetlenül kikérgeti őket.

Erre alapította tervét.

Lenyult az asztal alá, megpöccintette Jancsi lábát s ugyanakkor furcsa, hasbeszélő hangot hallatott.

Jancsi ránézett. Gyuri fintorgott. Jancsi gyűrte a kacagást, de teljesen nem tudta visszafojtani, cincogni kezdett. Az apjuk felkiáltott:

— Mi van itt, kocma!

És kikérgette őket.

Jancsi kezéből kiesett a comb, a szeme könnyes lett; felkelt az asztal mellől és kifelé bandukolt. Gyuri pedig — míg szülei Jancsi után néztek — visszajáról hirtelen kikanyarította az árván maradt tányérból a combot, azt belecsuszította a nadrágzsebébe és rendkívül szomorú arcot vágva, ő is kiballagott Jancsi után s az ólak mögött szépen megkosztolt.

Ezt a csaláftapasztást minden libapecsenyés napon megcsinálta. Egyszer azonban rajtavesztett.

Az apjuknak feltűnt a gyerekek különös viselkedése. Elhatározta, hogy megfigyeli őket, mert sejtette, hogy a libapecsenyés napon állandóan megismétlődő cincogás alatt valami hamisság rejlik.

Erősen figyelte a gyerekeket s éppen akkor kapta rajta Gyurit, mikor az bánatos kivonulása közben nyakoncsipte Jancsi libacombját. Rákiáltott a gyerekekre:

— Megállj!

Gyuri megállt.

Az apja hozzámént:

— Mi van a kezében?

Gyuri elsápadt:

— Semmi! — motyogta, közben pedig lelke minden felgyülemlett rettegésével végtelen áhitatosan fohászokodott, hogy a comb bárcsak eltűnne a kezéből.

Ebben a pillanatban furcsa, megmagyarázhatatlan dolgot tapasztalt.

Háta mögött, az asztal alól, valami meleg megfogta a combot s hosszú nyalással, mint ahogy az Ezeregyéj meséiben a szellem kihúzódott a halász flaskójából, a comb eltűnt a kezéből. Minden egy pillanat alatt történt, de Gyuri örökkévalóságnak vélte. Az anyja bémultan hallgatott s mikor atyja sürgetésére előmutatta üres tenyerét, mindenki csodálkozott.

— Hová tűnt el a comb? — tűnődött az apa, mert világosan látta, hogy a gyerek kikanyarította a tányérből.

Keresték, de nem találták sehol.

Ezalatt pedig a komondor, amely még idejében kiszompolgott az ajtón, hátul az udvaron farkcsóválással ropogtatta a látjátatlanná vált libacombot.

NYÁRY ANDOR.

ADÓÜGYI TÁJÉKOZTATÓ

Mai számunkban adóügyi tájékoztató rovatot nyitunk lapunkban, amelynek vezetésére sikerült megnyernünk Szepessy Mihály dr. budapesti ügyvédet, akit a rádióban tartott adóügyi előadásai révén olvasóink bizonyára jól ismernek. Szepessy Mihály dr. állította össze A gazda adóterhei című rendkívül hasznos könyvecskét, amely, mint a címe is mutatja, mindazokat az adóterheket ismerteti, amelyek a gazdatársadalommal kapcsolatban vannak. A könyv beszerezhető a Faluszövetségnél. Ára 50 fillér.

Uj rovatunk nemcsak arra szolgál, hogy abban egy-egy adóügyi kérdést ismertessünk, az adóügyi terminusokra olvasóinkat figyelmeztessük és a közigazgatási bíróság egyes fontosabb ítéleteit közöljük, hanem az adóügyi üzenetek rovatban díjmentesen válaszolunk.

A községi (városi) háztartások bevételei.

Állandó a panasz a súlyos adóztatás ellen. Ha betekintek egy adóívbe, látom azt, hogy a föld- és házadók után, valamint általában a községek által kivett pótdadók kétszeresen sőt háromszorosan is túlhaladják az illami adókat. A gazdatársadalom tájékoztatatlanságban van a községi adókról is és ezért szükségesnek tartom, hogy az állami adók ismertetésével párhuzamosan a községi adókat és pótdadókat is ismertetem.

E cikkben csak nagy általánosságban vázolom a községi háztartások természetét és a községi bevételeket.

*

A községek, városok és vármegyék minden évben költségvetést tartoznak készíteni a költségvetési év folyamán előreláthatólag felemerülő valamennyi kiadásról, nemkülönben az összes bevételekről. Miután a községi háztartások költségvetését a községi képviselőtestületek állítják össze, így teljesen a község lakosaitól függ a községi adó megállapítása, vagyis a község vezető embereinek takarékosága vagy ennek hiánya dönti el a pótdadó nagyságát. Ha a község képviselőtestülete súlyos kiadásokkal terheli a község lakosait, ennek fedezésére szükséges összegeket ugyancsak a község lakosaitól szedi be. Tehát itt kell résen lenni a község adófizető polgárainak s vigyázní, hogy a község vezető emberrel takarékoskodjanak és az adózó polgárok teherbíróképességét a költségvetés összeállításánál vegyék figyelembe. A behajtási eljárás folyamán már hiába próbálkoznak a községi adók leszállításával a pénzügyi hatóságnál kérelmeket előterjeszteni. A községi pótdadókra a községek önálló kivétési hatáskörrel rendelkeznek s a községi képviselőtestületlen mulik a községi adók nagysága.

A törvényhozás mégis határt szabott a községi pótdadó nagyságának, amidőn törvényben szabályozták, hogy a községek pótdadója általában 50 százaléknál több nem lehet. Amennyiben ez az 50 százalékos pótdadó nem fedezné a háztartási hiányt, a magasabb pótdadót a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben engedélyezheti.

Már most lássuk, hogy jön létre a községi pótdadó?

A községeknek magánháztartási jövedelmek is lehetnek, például a község ingatlan vagyonából, tőke vagyonából, a községi fizetésekből és vállalatokból, vásártartási jogból. Ezen magánháztartási jövedelem természetesen nem elég a szükségesletek fedezésére s ezért a községi polgárok megadóztatásához kell fordulni. Ez az összehajtatás (adó) két csoportra oszlik, az egyik csoportba tartoznak az állam által átengedett adók és részesedések (így a kereseti adó és a forgalmiadóból átengedett részesedés); a második csoportba az öndől kizetési alakra helyezett helyhatósági adó. E második csoportba tartozó adókat, mint a fényüzési lakásadó, házbérfillér, telekértékadó, vízgalmiadó, községi jövedelemadó csak a városoknak van joguk szedni, de ezekről kormányhatóságilag jóváhagyott szabályrendeletet kell alkotni. Ugyancsak e második csoportba tartoznak még a különleges rendeltetésű községi adók, amelyet már minden község kivethet. Ilyenek az inségadó, a törvényhatósági utadó, (amit azonban csak a törvényhatóságok vehetnek ki); a betegápolási adó; ezeken kívül a csatornázási és vízvezetékli adó, a járdaadó, a hegyközségi adó, a mezőőri díj, a tüzrendészeti díj, közltszatsági járuléka, ebadó stb. Természetesen ezeket az adókat is csak jóváhagyott szabályrendelet alapján lehet szedni. A második csoportba tartoznak még: a bor- és husfogyasztási adó, az ásványvíz és szilkvizadó, valamint a következő illetékek: az ingatlan vagyontruházási, az okirati, az

Italmérési engedély stb. Ezekről az adókról külön-külön fogok megemlékezni.

A községekre és városokra a háborn után sok olyan feladatnak az ellátása hárul, amelyeknek fedezéséről a múltban az állami kormányzat gondoskodott. E sokféle adókból a községek és városok a háztartásukat fedezni nem tudják s a hiányt a *községi pótdadó*ból fedezik. Itt igazolódik be az a fentebbi állításom, hogy a községi szükségletek ellátása a községi képviselőtestület helyes vagy helytelen gazdálkodásától függ.

A községi pótdadó az állami földadó, házadó, társulati adó és tantiéme adó után legfeljebb azok 50 százalékának erejéig vehető ki. Az esetben, ha a községek és városok háztartási hiánya 50 százalékos pótdával nem fedezhető, a község (város) kérelmére indokolt esetben a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben megengedheti, hogy a pótdadó kivétési kulcsa az alapadók 50 százalékát meghaladó mértékben állapítsák meg.

A községi pótdadó könyvelését, esedékességét, beszedését, behajtását, biztosítását és behajtásának elővételét, nemkülönböztetve a jogorvoslati eljárást a *községek kezeléséről szóló törvény*, illetőleg *rendelkezések* szabályozzák.

Fontos adóügyi határidők.

Január 31-én lejár a határidő a szövetkezeti, részvénytársasági alkalmazottak, igazgatóságai és felügyelőbizottsági tagoknak az 1929. évben bármilyen címen kifizetett összegek után járó *nyugtábólgyelletek* készpénzben való befizetésére.

Részletfizetések. Aki az adótarozását kellő időben befizetni nem tudja, ajánlatos mielőbb részletfizetést kérni 1 pengő 60 filléres bélyeggel ellátott kérvényben; a kérelmet indokolni kell, 12 havi részletnél az adóhivatal, 18 havi részletnél a pénzügyigazgatóság és annál hosszabb időre terjedő részletfizetési kérelemnél a pénzügyminiszterium dönt. Nem teljesíthető, vagy csak részben teljesíthető határozat ellen minden esetben felebbezésnek van helye. A m. kir. adóhivatalnál személyes jelentkezésre rövid uton is megkapható a részletfizetési kedvezmény. A pontos adóivet és 1 pengő 60 filléres okmánybélyegyet kell vinni.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. *Hol van az Országos Központi Hitelszövetkezet központja?* 2. *Mikor adnak már hosszlejárata kölcsönt? (P. M., Kiskeresztúr.)* — **Felelet:** 1. V. kerület, Nádor-utca 22. sz. 2. Olvassa el mult heti számunk erre vonatkozó cikkét.

Kérdés: 1922-ben a fogyasztási szövetkezethez 60 korona-t fizettem be. Szeretném tudni, mi a belet összegnek ma értéke? Megkaphatom azt valorizálva, vagy csak a papírrértéknek megfelelő pengőértékét kapom meg? (N. N., Vág.) — **Felelet:** Lapunkban igen sokszor adunk már valorizációs ügyben tanácsot. Válaszunk most sem lehet más, mint amit máskor is adunk, hogy az ilyen természetű betéteket a törvény kivette a valorizáció alól, így sajnos, nem kaphatja meg a pénznek valorizált értékét, hanem csupán a megfelelő papírrértéket kaphatja meg.

Kérdés: Apám még 1915-ben orosz hadifogságba került és 1918-ig életelt adott magáról. Utolsó levele Tobolszkból érkezett. Szeretném tudni, mi van vele, hová forduljak? (L. I., Kuzsok.) — **Felelet:** Kérdősködjék a honvédelmi minisztérium illetékes ügyosztályánál, vagy pedig a magyar vöröskereszt egyesület központjánál, Budapest, VI., Andrásy-ut 8. szám.

Kérdés: Kisebb baromfityénysztelepet akarok felállítani. Hogyan lehetne olcsó tenyészmaghoz hozzájutni? (15.689. sz. előfizető, Püspökszenterzsébet.) — **Felelet:** Jöminőségű baromfi-anyagot kaphat a magyar királyi baromfityényszó szakiskolától, Gödöllő.

Kérdés: Kőművesegéd vagyok s mesterem egy hónapon át bejelentett a Társadalombiztosítói Intézetbe. Amikor a mesteremről kiléptem, 15 pengő volt le béreimből biztosítás címén. Mit tegyek, hogy a díjon felüli összeget visszakaphassam? (N. J., Magyarutakafa.) — **Felelet:** A biztosítási díj osztályonként változó s azt felerészben a munkaadó, felerészben pedig a munkás fizeti. Ha tehát öntől nagyobb összeget vont le a gazdája, mint amennyit befizetett, úgy annak visszatérítését követelheti.

Kérdés: 1. *Január 19-én betöltöttem a 21-ik életévetem. Köteles vagyok-e leventegyakorlatokra járni, tekintettel arra, hogy már családos ember vagyok?* 2. *Hol kérem felmentése-*

met? (Ifj. O. G., Cigánd.) — **Felelet:** 1. A leventetörvény értelmében minden ifju azon év végéig köteles leventegyakorlatokra járni, amely évben a 21-ik életévét betöltötte. Így tehát önmagától év december 31-éig kell járni leventegyakorlatokra. 2. Felmentés végett forduljon a járási testnevelési felügyelőhöz.

Kérdés: *Leszerelt csendőrmester unokám valamilyen polgári állásba szeretne bejutni. Hová vennék föl és milyen képzettség szükséges az álláshoz? (Hú előfizető, Tiszánána.)*

— **Felelet:** Sajnos, lapunknak nem áll módjában, hogy állás-közvetítéssel foglalkozzon. Készséggel adunk tanácsot mindenkinek, aki határozott kérdésre óhajt választ. Így általánosságban nehéz pontos utbaigazítást adni. Általában irodaségdíszit, útmestert, telepfelügyelőt, pénzbeszedőt s egyéb bizalmi állásra szoktak alkalmazni leszerelt csendőröket. Az állásokhoz szükséges kérvényeket a pályázatban megjelölt helyen kell beadni. Ajánljuk, hogy forduljon a magyar királyi állami munkaközvetítő hivatalhoz, amely Budapesten, VIII. kerület, József-utca 33. szám alatt van.

Kérdés: *Ötvenszázalékos hadirokkant vagyok s a földbirtokrendezés során két katasztrális hold földet kaptam. A föld után a legutóbbi időig évenként 122 kilogramm búzát fizettem bér gyanánt. Most megállapították az örök árat, amelyet én tulajdonos vagyok tulajdon. Hová forduljak, hogy azt esetleg lezállítsák? (14.728. számú előfizető, Rábacsantmihály.)* — **Felelet:** Forduljon kérelmével az Országos Földbirtokrendező Biróságához, Budapest, V., Klotild-utca 15.

Kérdés: *Hol lehet venni zajnéküli motorkerékpárt? L. G., Kovácsné-utca.)* — **Felelet:** Zaj nélküli motorkerékpár hazánkban nincsen. Ugynevezett zajcsökkentő azonban ma már minden városi motorkerékpáron van. Ez a készülék nagy mértékben tompítja a kipuffogó által okozott zajt. A néhány évvel ezelőtt nálunk forgalomba hozott négy hengeres Henderson kerékpárok zajtalanok voltak, azonban nem váltak be a mi utainkban. Második kérdése, sajnos, nem érthető. Kérjük, ismétlje meg, ami után készséggel válaszolunk.

Kérdés: *Hat elemi iskolát végeztem, csendőr, villamoskalauz, vagy pedig pénzügyőr szeretnék lenni. Hová forduljak? F. J., Nagyréde.)* — **Felelet:** A csendőrséghez való felvételt a legelőször érdeklődjék valamelyik csendőrképzési parancsnokságnál, így Budapesten az I. kerületi csendőrpáncsnokságnál, I. kerület, Böszörményi-ut 21. szám. A villamos társasághoz való felvételt végezt a Budapesti Székesfőváros Közlekedési R. T. igazgatóságához kell fordulnia, amely Budapest, VII. kerület, Akácia-utca 17. szám alatt van. Pénzügyőrökét felvesznek az egyes pénzügyőri laktanyáknál, így például Budapesten VIII. kerület, Flumet-ut 10. szám alatt lévő laktanyában. Ajánljuk, hogy előzőben mindenütt írásban érdeklődjék felvételt végezt. Az említett állásoknál iskolai bizonyítványon kívül, születési bizonyítványt, ha még nem nagykorú, szülői beleegyezést, állampolgársági bizonyítványt, erkölcsi és megbízhatósági bizonyítványt kívánnak. A csendőrségnél a nötlenség igazolása is szükséges.

Kérdés: *Hol szereshetném be fajbaromfi szükségletemet? (B. Zs., Tiszadada.)* — **Felelet:** Sok baromfityényszótelep van már az országban s lapunkban nem áll rendelkezésünkre annyi hely, hogy minden telepet felsoroljunk. Ajánljuk, forduljon a magyar királyi baromfityényszó szakiskolához Gödöllőre, vagy pedig a mal számunkban hirdett baromfityényszótelep.

Kérdés: *Hol kaphatnám meg a következő könyveket: 1. Kodák filmek kidolgozásáról szóló könyvet. 2. Fényképezéskönyvet. 3. Rádióismertető könyvet. 4. A gyorsfutási benzínmotorok működését ismertető könyvet? (15.404. számú előfizető, L.)* — **Felelet:** 1. Kiadóhivatalunkban kapható: Szakáll: A gyakorlati fényképezés ára: 8 pengő. Hoffmann V. A fényképezés utmutatója ára: 4 pengő. Rády-Sporzón. Gyorsfutású benzínmotorok. Ára: 4 pengő. Göndör L. Gyorsfutású benzínmotorok ára: 6.80 pengő. Horvát L. A rádióamatőr kézikönyve ára: 5 pengő. Boszok-Kerekes-Okolicsányi. A gyakorlati rádió ára 3 pengő. Zakariás J. A rádió vezérfonala ára 2.80 pengő.

Kérdés: 1. *Lesz-e tavasszal tenyészállatrásról és kiállítás a fővárosban?* 2. *Hol lehet megkapni Pestvármegye térképét?* 3. *Hol kaphatok gazdasági eszközökről szóló árjegyzéket? (Ifj. K. S., Fülöp-szőlés.)* — **Felelet:** 1. Igen. 2. Kiadóhivatalunkban Ára 1.30 pengő. 3. Bármelyik hazai gépjármű, vagy mezőgazdasági gépkereskedőnél. Így például Kühne Mezőgazdasági Gépjármű Rt. Moson. Hahn Artur és társai, Kossuth Lajos-utca 12. Első Magyar Gazdasági Gépjármű VI., Vilmos császár-ut 65. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete V., Alkotmány-utca 29.

Kérdés: *Hány nevelőintézet van Putnokon és mi a címe az intézetnek? (Bakony, 1930.)* — **Felelet:** Egy; Putnoki M. Kir. Leánynevelőintézet. Az intézet négy évfolyamból áll.

Kérdés: 1913-ban a postatakarékpénztárba kétezer korona betétet helyeztem el. Most ki akarom venni az összeget, mennyit kapok kéhez? (J. Gy., Soltvadkert.) — **Felelet:** Lapunk tanácsadójában már sokszor válaszoltunk hasonló kérdésekre, amikor is azt mondtuk, hogy a takarékbetéteket a törvény kivette az átértékelés alól s így azok csupán a betett papírrérték átszámlított pengőértékét képviselik. A kétezer korona mal értéke 16 fillér.

Kérdés: A pápai mezőgazdasági iskolába szeretnék beiratkozni. Hová forduljak? (17.340. számú előfizető.) — **Felelet:** Forduljon közvetlenül az iskola igazgatóságához, ahonnan kérjen tájékoztatást.

Kérdés: 1. Apósom 74 éves. Köteles-e párbért fizetni? 2. Apám 42 évet szolgált mint gazdasági cseléd ugyanabban a gazdaságban. Hol kell ezt bejelenteni, hogy a földművelésügyi miniszter ur kiténtesse? 3. Apám hatvan éves, özevgy ember, köteles-e párbért fizetni? 4. Házam van, cselédember vagyok, házam adómentes, milyen adót vagyok köteles fizetni? (J. T., Tibolddaróc.) — **Felelet:** 1. Félpárbért köteles fizetni, ha özevgy. 2. A főszolgabíró urnál kell bejelenteni, az majd felterjeszti a főispán utján a miniszter urhoz. 3. Válaszunk azonos az első kérdésre adott válasszal. 4. Ha a ház adómentes, úgy önnek csupán kereseti adót és rokkantadót kell fizetnie.

Kérdés: Válopert akarok indítani, de az ügyvédek oly nagy összeget kérnek, hogy ezt képtelen vagyok megfizetni. Hová forduljak? (Egy hü előfizető.) — **Felelet:** Forduljon a községi előjáróságához és kérjen szegénységi bizonyítványt és pedig olyat, amely alapján nemcsak a szegénységre való perlés kedvezménye kérhető, hanem olyat, amely alapján ingyenes ügyvédet rendelnek ki. Ezt tehát Önnek ott meg kell mondania. Ezen szegénységi bizonyítvánnyal forduljon az illetékes törvényszékhez, hogy rendelkezjen ki az Ön képviseletére ingyenes ügyvédet.

Kérdés: Hol lehet T. bűrfestéket kapni? (T. I., Tiszadány.) — **Felelet:** Bármelyik festékkereskedésben, vagy drogériában. Valószínű, hogy szövetkezetek boltban is kapható.

Kérdés: Hol lehet Dél-tirolnak háboru alatti katonai térképét megszerezni? (K. Gy., Bakonyzentiván.) — **Felelet:** A kérdézet térkép nem kapható. Többi kérdésére jövő heti számunkban válaszolunk.

Kérdés: 1. Hol van az Országos Pályázati Közlöny kiadóhivatala? 2. Az Országos Gazdasági Munkásközvetítő Iroda ingyen közli-e a munkakeresőket? 3. Hogyan kell a postavezérgazdatsághoz kérvényt küldeni felvétel végett? 4. Tanyákon zenekart alapítottunk. Kell-e adót fizetni, ha lakodalmakor muzsikáltunk? (Ifj. Cs. M., Rétszás.) — **Felelet:** 1. Budapest, VII., Síp-u. 3. A lap ára példányonként 34 fillér. 2. Ingyen. 3. A kérvényben meg kell jelölni, milyen állásra pályázik, mi a végzettsége s milyen bizonyítványokat mellékel. Kérvényt a magyar királyi posta vezérgazdatsághoz, Budapest, Krisztina-körút 12. kell benyújtani. 4. Nem.

Kérdés: Mi a címe M. P.-nek? (B. I., Pusztagyenda.) — **Felelet:** Megszólítása: „Méltóságos”. Címe: IX., Közraktár-utca 30—32.

Kérdés: Még tavaly március 15-ike előtt FAKSZ kölcsönben részesültem. A jegyző ur a mezőkeresztési eldruisító hely címére utalványt állított ki részemre, amelyet majdnem teljes értékig levásároltam. Most a kereskedő váltott kér, vagy pedig perelni akar. Mit tegyek? (H. J., Tibolddaróc.) — **Felelet:** Forduljon a Falusi kislakásépítő szövetkezet igazgatóságához: Budapest, V. kerület, Nádor-utca 32.

Kérdés: Mennyi jövedelemre tehetek szert egy katasztrális holdon termelt lenből? (L. Gy., Tótkomlós.) — **Felelet:** Olvassa el lapunk mult számában a tanácsadóban hasonló kérdésre adott válaszunkat. A lentermelésre vonatkozóan egyébként forduljon közvetlenül az illetékes mezőgazdasági kamarához. Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, Debrecen, Hunyadi-utca 15. szám.

Kérdés: Van-e Keszthelyen háztartási tanfolyam és kik vehetnek részt a tanfolyamon? (V. F.-né, Gödörháza.) — **Felelet:** A tanfolyamot a földművelésügyi miniszter ur rendezte. A tanfolyam nem állandó, csupán időszakos jellegű. A tanfolyamot gazdálányok részére rendezték.

Kérdés: 1. Hogyan lehet a kormányzó úrtól amnesztiait kérni? 2. Hol lehet jelentkezni az idegen légióba való felvétel végett és mennyi fizetést kap egy légionista? (Sz. A., Sormás.) — **Felelet:** 1. Kegyelem miatt a kormányzó urhoz intézett kérvényt Magyarország kormányzója kabinetirodájához, Budapest, I. kerület, Vár, kell küldeni. 2. A francia konzulátuson. Igen kevés. A légióba való felvételt egyáltalán nem ajánljuk, mert tapasztalat szerint, aki egyszer lekötötte magát, az tizenkét év múlva élve nem igen szabadul a légióból.

Kérdés: 1. Hol van Budapesten az osztrák követség? 2. Meg lehet-e az osztrák vízumot utazás alkalmával a vonatban is szerezni? (V. J., Surd.) — **Felelet:** 1. V. kerület, Akadémia-utca 11. szám. 2. Meglehet, de csak kivételes esetekben adák meg. Ha nem akar a vízumért feljönni Budapestre, úgy egyszerűen küldje fel utlevelét ajánlottan az osztrák követség címére, ahonnan válaszbélyeg és vízum díj ellenében (egész díja 6.50 pengő, szegénységi bizonyítvánnyal ingyenes) készséggel elküldik számára.

Kérdés: Hol van a honvédtisztképző iskola? (D. J., Békéscsaba.) — **Felelet:** Tiszteket a magyar királyi honvéd Ludovika akadémia (Budapest) képez Az akadémia-ra való felvételhez érettségi bizonyítványt kívánnak. Elemi iskolából célszerű, ha főlvételt magától valamelyik királyi állami reáliskolai nevelőintézetbe. Ilyen nevelőintézet van Kőszegen, Sopronban, Budapesten, Pécsen.

Kérdés: Szeretném tudni, mikor jönnek Magyarországra a török gazda ifjak, mert én is szivesen fogadnék gazdaságomba egy ifjut. Hová forduljak majd, hogy kérelmémet teljesítsék? (K. J., Iváncsa.) — **Felelet:** A török ifjak jövetelének időpontja egyelőre még bizonytalan, mielőtt ideérnének, la-punkban közöljük.

Kérdés: Nyugdíjas köztisztviselő vagyok s mielőtt nyugdíjaztak volna, Budapesten laktam. Most vidéken lakom s vidéki lakbért kapok. Igényelhetem-e a budapesti lakbért? (Nyugdíjas olvasó, Szob.) — **Felelet:** Mivel vidéken lakik, egészen természetesen, hogy vidéki lakbért kap és nem fővárosit.

Kérdés: Folyamán szeretnék lenni, hol kell jelentkezni? (Ifj. P. P., Fertőendrőd.) — **Felelet:** A magyar királyi folyamórság parancsnokságánál, Budapest, III. kerület, Laktanya-utca 33. szám. Előbb érdeklődjék levélben, hogy van-e jelenleg föl-vétel. Tizennyolcadik életévtől vesznek fel jelentkezőket.

Kérdés: 1. Milyen állást tölt be Schandl Károly dr., és mi a pontos lakcíme? 2. Ki most a legjobb magyar nevű festő és hol lakik? 3. Mi a pontos címe jelenleg Somogyi Imrének? 4. Négy polgárit végeztem, pénzügyőr, vasuti kalauz, vagy villamoskalauz szeretnék lenni? Hová vesznék fel? 5. Milyen tisztviselő lehetek a fenti végzettséggel? (K. M., Kistelek.) — **Felelet:** 1. Schandl Károly dr. ny. földművelésügyi államtitkár jelenleg az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérgazdatsója (V. kerület, Nádor-utca 22.). 2. Sok jónevű festőnk van, akik közül nehéz volna megmondani, melyik a legjobb. 3. Irjon Főti J. F. francia könyvkereskedése címére Budapest, IV. kerület, Irányi-utca 22., ahonnan továbbítják Somogyi Imrének a levélküldeményt. 4. A pénzügyőrségre való felvételt végett forduljon valamelyik pénzügyőri laktanyához, így Budapesten a VIII. kerület, Flumei-ut 8. szám alatt lévő laktanya parancsnoksághoz. Az államvasut-hoz való felvételt végett az illetékes üzletvezetőségéknél érdeklődjön, a villamos-társasághoz való felvételt végett forduljon a budapesti közlekedési részvénytársaság igazgatóságához, VI. Akácfá-utca 17. szám. 5. Ma már minden tisztviselőtől leg-alább érettségi bizonyítványt követelnek. Rajzot nem közöl-hetünk.

Rádió Szaktanácsadó!

Előfizetőinknek és állandó olvasóinknak

Rádiókészülékek, alkatrészek beszerzésénél segítségére óhajunk lenni.

Felkérjük tehát mindazokat, akiknek rádiókészülékre vagy alkatrészeire van szükségük, hogy saját érdekében keressenek fel bennünket levélben és mi minden szükséges felvilágosítást díjmentesen meg fogunk adni, esetleg a beszerzést is, költség felszámítása nélkül eszközöljük.

Ebben az ügyben kérjük levelezést a „Vasárnapi” Rádió Szaktanácsadó, Bpest, VIII., József-körút 5, címre intézni.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

rovar **JÓ** **pisztráng**
csuka **nem valódi** **IG**
harcsa
kecsge

(Beküldte Boda István Törökzentmiklósról.)

2. Szórejtvény.

et et et **ver** **az az** **vekker**
et et et **az az**
et et et **az az**

(Beküldte ifj. Nyerges Mihály Csanádpalotáról.)

3. Szórejtvény.

X T e e e
e e e
e e

(Beküldte Vida László Pázmándfaúrol.)

4. Szórejtvény.

B **v** **A** **l** **A** **g** **T** **tal** **O** **an** **N** (6=4)

(Beküldte Szilágyi Gábor Biharderecskéről.)

5. Szórejtvény.

adél **TE**

(Beküldte Marics Ferenc Miháldról.)

6. Pontrejtvény.

. j . e . r . j . l . e . e .

(Beküldte Szabényi Ilonka Gencshátpusztáról.)

7. Számrejtvény.

1 2 3 12 11 27 28 18
19 20 21 22 23 24 16 17 4
15 8 9 5 6 7
10 34 21 13 14 32 26
30 34 30
30 31 2 29 25
1-34

A legszebb a világon.
Sokan keresik.
Soha el ne hagyjon.
Ne érjen bennünket.
Távol legyen tőlünk.
. . . . . Istenben
Egy szép magyar dal egyik
verssora.

(Beküldte Márfy József Orosztonyból.)

8. Szórejtvény.

Szin fán terem lóg az gally on

(Beküldte Csonka Gábor Nyirmadáról.)

9. Szórejtvény.

Buza **kutat** **öröm**
(v=6)

(Beküldte Szentgróti János Lengyelőtől.)

10. Pontrejtvény.

K . s . k . t . a . k . l . e . e . s . o . i .

(Beküldte Tobori Juhász István Borotáról.)

11. Szórejtvény.

dudva **or** **d** **S**
d
d
d

(Beküldte Zilahy Juliska Kislétéről.)

12. Szórejtvény.

nem szolgál **20 (-h)**
a

(Beküldte ifj. Peresztegi József Rezből.)

13. Pontrejtvény.

H . r . i . c . e . t . s . a . a . a . y . k . n .

(Beküldte ifju Matis István Bisséről.)

14. Szórejtvény.

tehén hangja **görög isten**
(sz=m)

(Beküldte Kramanics Ferenc Zsidáról.)

15. Pontrejtvény.

. a . s . v . z . a . t . t . o

(Beküldte Illés Idus Beledről.)

16. Betűrejtvény.

K a a u u
a a u u
a a u u

(Beküldte Almásy Ferenc Puskiból.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 7-ik számban közöljük.

Az első számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: Feleség. 2. Számrejtvény: 79 darab juh volt. 3. Pontrejtvény: Piros rózsza, zöld levél, barna kislány választ kér. 4. Szórejtvény: Dövény. 5. Számrejtvény: A barátság selyemfonál, ha elszakad: összekötik, de a csomó megmarad örökre. 6. Szórejtvény: Kútágas. 7. Pontrejtvény: Háznak előtt mennek el a huszárok. 8. Szórejtvény: Bem apó. 9. Névrejtvény: Bornemissza Gergely. 10. Szórejtvény: Számrejtvények. 11. Pontrejtvény: Daru madár fenn az égen. 12. Szórejtvény: Hanupipóke. 13. Szórejtvény: Trianoni béke. 14. Szórejtvény: Fiuk, fel a fejjel! 15. Pontrejtvény: Mindent a hazáért, a Lazát semmiért!

Helyesen megfejtették: Dobrotka János, Dávid Sándor, ifj. Papp Dániel, Vincze László, Gachal Annuska, Szűcs Károly, Fáy Barnabás, Nemzeti Olvasókör Karca, Somogyi Marcsa, Düh Jenő, Sabecz István, Boa József, ifj. Prókay Gyula, Sármezey Eudréné, Slavikovics János, Frauenhoffer Ferenc, Koröcs Istvánné, Tomasiics Ferencné, Rostás Mariska, Horváth György, Szabó Ernő, ifj. Püllöp József, Lakatos Géza, Györe Magdus, Papp Dániel, Kovács József, Divák Józsefné, Kovács István, Bortelek László.

Jutalomkönyvet nyertek: Rostás Mariska (Jánk), Koröcs Istvánné (Felsőhangony), Frauenhoffer Ferenc (Szarvas), Sabecz István (Kordaszénánaja), és Gachal Annuska (Tiszauj).

A 2-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával, jövő héten közöljük.

Kényszerkölcsoni,

Nemzeti Bank és egyéb bármilyen részvényt,
ezüst-aranypénzt tőzsdei áron vásárol:

Barnabank, Budapest, V., Nádor-u. 26./V
Tőzsdével szemben.

LAKODALOM.

VIDÁM REGÉNY. — IRTA: NYÁRY ANDOR.

(25. közlemény.)

— Hm! — csóválta a fejét az öreg, azzal ellegyintett maga előtt. — Fiatalság bolondság! Nem kell velök törődni. Ahogyan összevesztek, majd ki is békülnek.

— Ugy ám, — akadt meg a menyecske, — de más baj is van.

— Micsoda?

— A napokban jön a lány körösztapja. Mit szól, ha meghallja, hogy mi történt.

Móric mosolygott:

— Mit szólna? Nevet rajta. Aztán elfelejti.

— Az ám! válaszolta Kovácsné, — csak hogy az nála nem megy olyan könnyen.

Móric az asszony szemébe nézett:

— Miért? — kérdezte, mintha csodálkozott volna. — Talán valami komolyabb is van a dologban?

A menyecske megint fohászkozott:

— Persze, hogy van! — felelte sötéten.

— Az más! — komolyodott el az öreg és biztatta az asszonyt. — Mondja el, talán segíthetek.

Kovácsné egy ideig nem szólt, nem tudta, hogyan kezdje a dolgot. De mert az sürgős volt és beszélnie kellett, hát — szemlesütve bár, — de beszélni kezdett:

— A dolog úgy áll, hogy a komámuramnak szándéka van velem.

Móric bólintott:

— El akarja venni... Hallottam róla.

Kovácsné nem ellenkezett. Tovább beszélt:

— De csak úgy hajlandó feleségül venni, ha Vica elmegy a háztól.

Az öreg felemelte a fejét:

— Ha férjhezmegy, akkor elmegy.

— Az igen! — bólintott Kovácsné. — De a komámuram igen furcsa természetű ember. Ha megtudja, hogy a gyerekek összevesztek, menten rámtámad, hogy: Igy vigyáztál rájuk! Azzal meg is fordul és azon melegében faképnél hagy.

Móric komoly arcot vágott:

— Ehen! Értem! — mormogta, aztán elgondolkozott. — Szóval itt most azt kellene megcsinálni, hogy a fiatalok addigra béküljenek, amíg a komája ideérkezik.

Kovácsné szaporán helyeselt:

— Azt! Azt!

Móric maga elé nézett:

— Hm!... Ez nehéz dolog!

A menyecske könyörögni kezdett:

— Ha valahogyan rendbehozná a dolgot, Móric bácsi, nem maradnék adósa.

Hirtelen felvillant a szeme:

— Az előbb azt mondta, hogy maga a Cupringer.

— Kupido, lelkem, Kupido, — igazította ki az öreg a nevet.

Kovácsné ránézett:

— Most mutassa meg, mit tud.

Móric csak a fejét rázta:

— Nehéz! Nagyon nehéz!

Aztán kisvártatva gondolt egyet:

— No, nem bánom! — mondta felvidultan. — Ha a sarokházat eladja háromzerért, hát megcsinálom a dolgot!

A menyecske nagy szemeket meresztett:

— Hiszen az előbb négyezeret ígért érte!

Móric visszalépett egy lépést:

— Én? — kérdezte csodálkozva s ettől kezdve nagyon fölényesen beszélt. — Kétezeret se ér. Csupán barátságból veszem meg, mivel a magáé.

A menyecske kissé elszontyolodott, de mert a dolog sürgős volt, az idő pedig rövid, kis gondolkodás után mindenbe beleegyezett:

— Vigye ördög! Ha a dolgot rendbehozza, magáé a ház!

Móric sietett az ígéretet biztosítani:

— Kezet rá! — szólt és tenyerét nyújtotta.

Kovácsné belecsapott:

— Itt van!

És kezet fogtak.

Éppen az utolsó pillanatban, mert a kapun belépett Ferkó násznagya, Gölöncsér a két vőfély és a két nyoszolyó-lány kíséretében.

Gölöncsér és a kísérete mit sem tudtak arról, hogy a menyasszonyházban mi történt, azt hitték, hogy örömmel, boldogsággal fogadják őket és vidám énekkel köszöntek be:

Jó napot, jó napot özvegy Kovácsnének!

Özvegy Kovácsnének és Vica lányának!

Kovácsné a szives köszönetre kurtán és kedvetlenül válaszolt:

— Adjon Isten maguknak is!

Most a legények kezdtek hajlongani s most ők énekeltek az előbbeni lakodalmi szokást:

Jó napot, jó napot özvegy Kovácsnének!

De Kovácsné nem várta meg már a második verssort, közbevágott:

— Mondtam már, hogy jó napot!... Mit akarnak?

Mivel azonban a szokás szokás s annak meg kell történnie, akármilyen kedvetlen is az örömanya, a legények után most a lányok zendítettek rá az énekes köszöntésre:

Jó napot, jó napot!...

Ők már csak addig tudtak eljutni, mert Kovácsné nagyon idegesen rájuk kiáltott:

— Hagyjátok már a fenébe azt a jó napot! Azt mondtátok meg, hogy mit akartok!

A jövevények összenéztek. Nem értették, hogy Kovácsné miért oly kedvetlen, de mert kérdezett s mert a kérdésre felelni kell, Gölöncsér eléállt, kezehátával végigsöpört a bajusza alatt jobbról is, balról is, aztán hivatalos méltósággal megszólalt:

— Hát avégett jöttünk, hogy izé... mondok, megbeszéljük, hogyan lesz a menet az esküvőre.

Kovácsné összehuzta a száját:

— Ugy! — mondta kelletlenül és titokban Móricra nézett.

Móric megértette; Gölöncsér felé fordult és nagyon barátságosan beszélt hozzá:

— No, csak üljenek le kendtek. Vica és Ferkó most nincs idehaza. A szőlőbe mentek. De mindjárt hazajönnék. Ekkor aztán megbeszélik a dolgot.

Azzal intett Kovácsnének és halkán a fülébe sugta:

— Jöjjön lelkem! Ha megunják magukat, majd elmennek.

És szép lassan bementek a konyhába.

Gölöncsér és a kísérete a padhoz ment, Gölöncsér leült a pad közepére, a jobb oldalán a lányok foglaltak helyet, a balján pedig a legények.

Ónodi Szabó Lajos

baromfi tanyája
Szentes Állami ellenőrzés alatt
álló törzstenyészet.

Amerikai fehér leghorn, Rode Island Red, bronzpulyka és gyöngytyuk tenyésztés. — Tenyésztőjások, napocsibék, növendék és tenyészállatok a megrendelés sorrendjében szállíttatnak. — Elit törzsek magas tojás-hozamra és nagy testsulyra kiválogatva.

Ugy ültek, mintha karót nyeltek volna. A hangulat rendkívül ünnepélyes volt. Hogyne! Nagy dologban jöttek, hát úgy is kellett nekik viselkedniük.

Göloncsér a pipáját a szájába vette, rágyujtott s mikor a dohány már jól égett, pislantott egy laposat, lecsentintette a pipa kupakját, a levegőbe nézett, mintha az eső szagát szagolta volna, aztán szünet után felvélekedett:

— Hát akkor várjunk!

A többiek nem szóltak rá semmit, hanem vártak.

Vártak vagy két órát s mert Vica és Ferkó sehogyan sem keveredtek haza, felkalktek s miután beköszöntek a konyhába, hogy: „Adjon Isten! Holnap majd visszajövünk!” — szép sorjában kiballagtak a kapuajtón. Elől Göloncsér, utána a két legény, a legények után pedig a lányok. Már amint a tisztesség megkívánja.

Aztán a sarkon elváltak és mindenik ment a magá-háza felé.

(Folytatjuk.)

TRÉFÁK

Egy kis baleset.

A poros országuton sebesen száguld az autó és elgázol egy embert. A derék soffőr megállítja a kocsit s vigasztalja a szerencsétlent.

— Mennyi fájdalomdíjat fizessen uram, törött-e csontja? Mondja, kérem, nős ember?

Erre föltápáskodik az atyafi mondván:

— Nem uram, most ért az első szerencsétlenség.

(Beküldte Boda István Törökszentmiklósról.)

Óvatossan.

— Vádlott, bűnösnek érzi-e magát?

— Bocsanat, bíró ur, de még nem hallottam, mit beszélnek a tanuk.

Párbeszéd.

— Hát te nem a két kezéd munkájából élsz?

— Lehetetlen. A rendőrségen ismerik az ujjlenyomatomat.

(Beküldte ifj. Malis, István Bisséről.)

Házasság.

— Barátom, mit szólsz hozzá, házasodjam-e vagy sem?

— Hát tudod, barátom, úgy van az ember velem, mint a gombaevéssel, csak az evés után tudja, hogy jót evett-e vagy rosszat.

(Beküldte Boa József.)

Zavarban.

Tudós asszonyság (bemutatja az ujszülötteket): Gratulálók, tanár ur. Ime lkrek!

A boldog apa (szórazottan): Jó, jó, de melyik az enyém a kettő közül?

(Beküldte Kiss S. János Tácról.)

Tudakozódás.

— Lakik itt, kérem, ebben a házban egy Kohn?

— Igenis, lakik, csak hogy azt Slézingernek hívják.

(Beküldte Kiss S. János Tácról.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Január hó 26-án, vasárnap.

Nincsen vásár.

Január hó 27-én, hétfőn.

Állat és kirakodóvásár: Kapuvár, Nyirbakta, Putnok, Seregélyes, Vasvár (sertésvásár bizonytalan), Vámospércs, Verpelét.

Január hó 28-án, kedden.

Állat és kirakodóvásár: Iván, Jánoshida, Szalkszentmárton.

Január hó 29-én, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Hőgyész (sertésvásár bizonytalan), Vésztő. — Állavásár: Kőszeg.

Január hó 30-án, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Marcaltó (sertésvásár bizonytalan), Tornaszentandrás, Ujfehértó.

Január hó 31-én, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Szentes.

Február hó 1-én, szombaton.

Kirakodóvásár: Szentes.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak január hó 20-án.)

GABONATÖZSDE.

Készárupiac.

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza tiszavidéki 77 kg-os 24.05—24.35, 78-as 24.35—24.55, 79-es 24.65—24.90, 80-as 24.85—25.05, felsőtiszai 77 kg-os 23.60—23.85, 78-as 23.80—24.05, 79-es 24.10—24.30, 80-as 24.15—24.55, fejérmegyel 77 kg-os 22.95—23.20, 78-as 23.20—23.40, 79-es 23.45—23.65, 80-as 23.55—23.75, dunántúli 77 kg-os 22.90—23.15, 78-as 23.15—23.35, 79-es 23.40—23.60, 80-as 23.50—23.70, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 23.05—23.30, 78-as 23.30—23.50, 79-es 23.55—24.75, 80-as 23.65—23.85. — Rózsa, pestvidéki 13.65—13.80, más 13.65—13.80. Árpca sör 19.50—21.50, egyéb 17.50—19.50, takarmány 15.30—15.75, elsőrendű 15.80—16.50 Kőles 11.00—13.00. Zab elsőrendű 14.00—15.00, közep 13.25—13.75. Tengeri tiszai 13.00—13.10, dunántúli 12.90—13.00. Repce 52.00—53.00. Korpa 9.80—9.80 pengő méter-mázsánként.

MAGYAR EMBER

magyar cégtől vásárol

minden hangszert,

melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY

hangszertelepe szállít.

Bpest, VI. 29. Király-u. 58

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

Határidőpiac.

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például májusban novemberi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak novemberben kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza márciusra 23.82—23.83, májusra 24.73—24.74, októberre 24.05—24.06. Rozs márciusra 14.48—14.49, májusra —, októberre 16.26—16.27. Tengeri májusra 14.62—14.63, júliusra 15.11—15.12 pengő métermázsánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 44—52, duplanullás finom tészaliszt 40—42, nullás 40—42, kettes főzöliszt 38—40, négyes kenyérliszt 36—38 fillér kilogrammonként.

Magpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Az idény lassan-lassan kibontakozik és az enyhe időjárás is hozzájárul majd az összes magvaknak élénk keresletéhez. Lucernamag: A belföldi érdeklődés nagy, irányzata változatlan. Löhre-mag: Termelők részéről az alacsony árak miatt a kínálat csekély, külföldről érdeklődés alig mutatkozik. Baltacim-mag: Az üzlet csendes, csak kisebb mennyiségek kerülnek piacra. Tavaszai búkkönyvből nagyobb gazdaságok részére több tétel került eladásra. Takarmánycsopagnak iránt állandóan igen élénk érdeklődés mutatkozik, irányzata szilárd. A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzésével 100 kilónként, nyersárúért, Budapest: Löhre 74—80, lucerna 130—145, fehérhere 130—170, nyulscapuka 50—60, baltacim 48—52, Viktória borsó 20—24, express borsó 20—24, tavaszai búkkönyv 25—27, lenmag 47—50, kendermag 31—34, napraforgó, fehér 24—26, napraforgó vegyes 23.75—24.25, mák 123—128, köles, vörös 12—13, köles fehér 21—23, köles vegyes 11—12, muharmag 20—22, fehér csillagfűrt 13.50—14.50, mustár, fehér 44—48, repace 52—54 pengő.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 12, buzakonkoly 10.25—10.50, buzakorpa 10—10.50, buzatakarmányliszt 13.25—13.50, cirok termelő-állomás 7—7.50, konkolydara 10.50—10.75, lenmagpogácsa 31, napraforgópogácsa 19.50—20, répaszelet, szárított 12—12.50, rozskonkoly 10.25, rozskorpa 10, rozstakarmányliszt 13, szójababpogácsaliszt, kistételben 32 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Árak métermázsánként pengőben: réti széna, elsőrendű 8, réti széna másodrendű 6—7.50, harmadrendű, csomogolásra 4—5.50, muharszéna 9—13, lucernaszéna 11—16, zabosbúkkönyv-széna 9—10, alomszalma elsőrendű 4.50, alomszalma másodrendű 3—3.60, zsupszalma 4.80 pengő.

Burgonya. Nagyban árak: nyári rózsaburgonya 9, őszi rózsaburgonya 6.50—7, Ella burgonya 6 pengő métermázsánként.

Tenyészmehák és Jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.96—0.98, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.94—0.96, 1½—2 éves öszök 0.96—1, 1½—2 éves tinók 0.94—0.98, fiatal friss fejős tehén 1.30—1.40 pengő kg-kint, elsőszűben.

Szurómarhavasár. Élő borjú, belföldi szopós, elsőrendű 1.52—1.66, kivételesen 1.79, másodrendű 1.20—1.50 pengő kg-kint elsőszűben.

Vágómarhavasár. Ökör kivételesen 105, közepes 78—102, gyöngye 60—76, legjobb minőségű bika 100—112, közepes 88—98, gyöngye 76—86, közepes tehén 64—92, gyöngye 50—62, bivaly 50, növendékmarcha, kiesontoznivaló marha 40—50 fillér kilogrammonként elsőszűben.

Sertésvásár. Könnyű sertés 138—144, közepes 144—150, nehéz 152—157 fillér kilogrammonként elsőszűben.

Nyersbőr. Árak kg-ként: magyari marhabőr 1.10, tarka 1.20, borjubőr, hosszú lábál 2.30, báránybőr (fehér merinó) 3.50—4 pengő.

Gyapju. A hazai gyapjupiac, egy-két tétel eladásától eltekintve, üzletlenn. Az irányzat lanyhaságra hajlú.

Husvásár. Marhahas a nyílt piacokon: Vesepecsenye, tisztított 400—640, rostélyos, vastag hátszín, felsál, fehérspecsenye, gömbölyű felsál 200—320, fartó, hátszín, csontos oldalas, tarja, szegye 160—320, gulyásnak való 100—200 fillér kilogrammonként. — Borjúhas: Felszeletelt comb 400—560, sátnivaló 200—240, pörköltnek való 160—300 fillér kilogrammonként. — Juhus: Juhcomb 160—260, gerinc, lapocka 140—200, pörköltnek való 120—160 fillér kilogrammonként. — Sertés-hus: Friss karaj 280—380, friss comb, tarja, lapocka 240—280, friss oldalas 200—260, kocsonyának való 100—180, vese velővel 200—

260, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 240—400, vidéki 240—280, olvasztani való szalonna 170—190, sózott kenyérszalonna 180—200, füstölt 220—260, háj 190—210, zsíros tepertő 180—240, helybeli sertészsír 180—210 fillér kilogrammonként.

Baromfi. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 300—500, csirke 150—350, kappan 400—600, ruca 400—500, lud 600—1500, pulyka 400—900 fillér darabonként. — Leölt állatok: Tyúk 220—300, csirke 240—350, kappan 220—260, hizott ruca 220—300, lud, hizott 220—300, pulyka, hizott 220—280, ludmáj 400—1000, ludzsír és háj 260—420, ludaprólék 150—200 fillér kilogrammonként. — Tojás: Friss teafőjs 14—16, főzötőfőjs 13—15 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bőrben, darabonként 300—600, kifejtve, bőr nélkül 200—220, fácán darabja 350—380, szarvasgerne 450, comb 220—260 fillér kilogrammonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harcsa 400—600, csuka 200—400, ponty 200—320, kárász 140—200, compó 200—220, keszeg 100—120 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 36—40, lefőlözött 16—20, yoghurt 170, tejszín 340—360, tejföl 160—200, centrifugált teavaj, tömbben 400—460, 10 dkg-os csomagolásban 500—600, főzötővaj 360—400, szedett vidéki vaj 340—400, juhsajt 260—340, tehenő 100—120, sovány tehenő 60—80, juhtúró 300—360, kevert túró 240—320, hazai ementáli sajt 480—600, hazai gróli sajt 300—420 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 70—120, hántolt egész borsó 100—120, feles 80—100, fehér, aprózemű bab 56—80, nagyszemű 80—120, színes 60—80, finom árpakása 80—120, durva 60—80, tojásos tarhonya 110—160 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgárcipa kilogrammja 8—24, petrezselyem kilogrammja 15—36, zeller darabja 6—18, zeller kilogrammja 16—40, kalarábé zöldjével darabja 4—10, őszifajta kalarábé kilogrammja 15—24, kevert zöldség 20—30, makói vöröshagyma 10—14, közönséges vöröshagyma 8—12, cékla 14—26, hazai fejeskáposzta 10—20, kelkáposzta 14—26, rózsaburgonya 10—16, közönséges 8—10, kifli 16—24, tömör csiperkegomba 180—440, szárított gomba 1800—2000, fekete retek darabja 16—28, ecetes ugorka 100—140, vizes 60—70, savanyított zöldpaprika kilogrammja 100—160, gyalult tök 40—80, sóska 100—300, tisztított paraj 50—100, gyökerez 40—60, főzött paradicsom literje 70—100 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 60—140, közönséges 40—80, nemes falkörte 60—160, hazai aszaltszilva 60—140, szilva 140—160, gyümölcsíz 160—320, eltett szőlő 100—240, napolya 60—90, csipkelt 80—90, keményhéjú dió 100—200, dióbél 480—600, héjazott mogyoró 420—560, héjazott mandula 600—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 480—600, félédes, gulyás 400—500, rózsapaprika 350—440, erős 260—320, kereskedelmi 170—280, kék mák 140—180, közönséges 120—140, pergetett méz 200—260, házi szinzappan 136—160, közönséges háziszappan 120—128 fillér kilogrammonként.

Borpiac. Az utolsó időben a bevásárlás főleg jobbminőségű kadarka áruban meglendült, emiatt ennek ára klisé szilárdabb. Zöld-fehér árban még csendes a piac. Az árak a következők: Zöld-fehér 11 Malligand-foku urasági borok ára 25—28, 12 Malligand-fokú 30—38, magasabb foku áru ára 40—50 pengő hektoliterenkint. Kadarka árúért kistermelőnél 2—2.60 pengőt fizetnek Malligand- és hektoliterenkint.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára 1930. évi január hó 20-án. Az első szám azt az összeget jelenti melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Egy pengőnél többre kerül egy darab: angol font 27 (27.90), dollár 5.68 (5.70), hollandi forint 2.29 (2.30), német márka 1.36 (1.37), svájci frank 1.10 (1.11). — Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab: csehkorona 16.80 (16.90), szerb dinár 9.95 (10.03), francia frank 22.45 (22.75), lengyel zloty 63.95 (64.25), oláh lei 3.37 (3.41), olasz lira 29.65 (29.95), osztrák shilling 80.15 (80.55) fillér darabonként.

Arany- és ezüstpénzek. Huszkoronás arany 23 (23.20), ezüst egy koronás 0.32 (0.35), forintos 0.92 (0.94), 5tkoronás 1.78 (1.82) darabonként. Szinarany kilogrammja 3800 (3820), színezett kilogrammja 88 (89) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Patkányt, egeret, mezei egereket csak „RATINOL“

svábbogarat, csótányt, rusznit, hangyát, „Rassin“ irtással, gyökeresen! Más állatra, emberre veszélytelen! Napiárban szállítja

Ratnol Laboratorium, Budapest, Murányi-u. 36.

SZAKORVOSI RENDELŐ

VII. Rákóczi-ut 32. l. em. I. (Rókussal szemben).
Rendelőbe egész nap.

Szerezteél-e már egy új előfizetőt a „Vasárnap“-nak?